

Slovenska zveza na Švedskem

ISSN 2000-2173

Št./Nr 46 Letnik/Årgång 13

Slovenska riksförbundet i Sverige

S
I
O
V
E
N
S
K
A

B
L
A
D
E
T

S
I
O
V
E
N
S
K
O
G
L
A
S
I
L
O

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET

Marec 2014 Št. / Nr 46 Letnik / Årgång 13

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige, PG:72 18 77-9

Finančna podpora: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; Članarina SZ

Slovensko GLASILO (2002) izhaja 4x letno v 560 izvodih

Naslovne fotografije / Uppslagsfoton: Božični prazniki v društvu Simon Gregorčič v Köpingu; Advent v društvu Slovenija v Olofströmu; Zadnja stran/Sista sida: Redni sestanek Slovenske zveze, Malmö, nov. 2013; Slovenske babice iz Göteborga v Nemčiji, dec. 2013; Pričakovanje božička, Olofström, dec. 2013; Orfeum praznuje božič, Landskrona, 2013; Foto: S. in M. Stopar, A-M. Budja, O. Budja, A. Macuh, Z. Podvinski, M. Lajšič, T. in M. Jeram, A. Budja, Z. Bencek, J. in V. Tišler, A. Kisovec, A. Maras, M. Kolar, S. Ratajc, H. Molin, J. Ficko in drugi.

Izbor / Urval: A. Budja

Za vsebino objavljenih člankov so odgovorni avtorji.

VSEBINA

INNEHÅLL

Uvodna beseda	3	Inledningsord
Slovenska zveza	4	Slovenska riksförbundet
Društva	8	Föreningar
<i>Planika, Malmö</i>	<i>8</i>	
<i>Slov.društvo, Stockholm</i>	<i>10</i>	
<i>Orfeum, Landskrona</i>	<i>12</i>	
<i>Slovenski DOM, Göteborg</i>	<i>17</i>	
<i>Simon Gregorčič, Köping</i>	<i>22</i>	
<i>Slovenija, Olofström</i>	<i>25</i>	
Kultura	28	Kultur
Naša Cerkev	34	Vår Kyrka
In memoriam	39	
Vaša pisma	42	Era brev
Aktualno	46	Aktuellt
Šport	53	Sport
Za dobro voljo	54	Humor
Naslovi	55	Adresser

Glavna in odgovorna urednica/izdajateljica — Huvudredaktör/Ansvarig utgivare:

Avguština Budja (Gusti)

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar

Jožef Ficko, Alojz Macuh

Tehnični urednik/Teknisk redaktör: Zvonimir Bencek

Naslov uredništva/Redaktionsadressen: Augustina Budja

Hantverkargatan 50

261 52 LANDSKRONA,

Tel. 0418– 269 26

E-post: budja@bredband.net

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. maja 2014!

Skicka era bidrag till Slovenska BLADET senast den 15 maj 2014, adressen ovan!

Zapoznelo pismo iz Slovenje: Je že tako. Časi so se spremenili in svet okoli nas tudi. Nedolgo tega sem sinu, ki živi v Stockholmu, po elektronski pošti sporočil, da je z mano in širšo okolico, kjer živim (južna Dolenjska in Bela krajina) vse v redu, in da je zima v pogubni led vkovala le del Slovenije (vzhodno Primorsko, Notranjsko, del vzhodne in južne Gorenjske, del osrednje Slovenije in del Štajerske). Torej naj ga ne skrbi. In kako je na to tolažbo reagiral sin? Moj računalnik je nekaj ur zatem začel bruhati posnetke, ki so očitno že obkrožili svet. Poslal mi je fotografije zaledenele Postojne, porušenih daljnovodov, zasneženih in poledenelih slovenskih krajev. Nič novega mu torej nisem povedal. Vse je že bilo na svetovnem spletu. In roko na srce: kaj je v primerjavi s trpljenjem in umiranjem ljudi v Siriji, s preganjanjem, trpinčenjem in ubijanjem domačinov v južnem Sudanu in življenjem na smetiščih Madagaskarja ta hitro minljiva slovenska zmrzal? Že prva odjuga jo odpihne!

Kljub temu pa Slovincu menda ni lahko. „V mandatu vlade Bratuškove se je državni dolg vsako uro povečal za milijon evrov,“ je te dni v svojem komentarju za Slovenske novice zapisal nekdanji minister v Pahorjevi vladi Matej Lahovnik, in dodal, da se je tako državni dolg povečal že na rekordnih 24,5 milijarde evrov. Vsak državljan od novorojenčka do upokojenca je torej zadolžen za 12.000 evrov.

Seveda pa je vsakemu lastna usoda vedno najbližja in stvari, ki jih naš človek zadnje čase sliši na svoj račun oziroma na račun naše države, nikakor niso spodbudne: da dela premalo, zapravi pa več kot ustvari.

Ko sem te dni za znanca prevajal članek, ki so ga v švedski reviji o svojih zapažanjih na obisku pri slovenskih čebelarjih zapisali Švedi, nisem mogel prezreti njihovega globokega presenečenja nad prvim vtisom, ki so ga tu dobili. Pričakovali so povsem demoralizirano in zaostalo družbo, a so naleteli na sorazmerno visok osebni standard, še najbolj pa so bili presenečeni nad avtoparkom, ki je bil po njihovi oceni celo višji kot na Švedskem. Ko so izvedeli za visok dolg slovenske države, so jim postale stvari razložljive, a še bolj nerazumljive.

Nekakšno malodušje je čutiti vsepovsod, zlasti pa v medijih, ki bi vendar morali stvari prikazovati v bolj svetli in optimistični luči. Kot da bi stvari ne bile rešljive, ali da je rešitev nekje drugje, ne v nas samih. Mnogo je takih, ki mislijo, da se bodo stvari uredile, če se bodo podali v tujino. Da jih tam čaka lepša prihodnost. Pa vendarle vsak od nas, ki smo jo izkusili na lastni koži, ve, da je treba v tujini začeti vse od začetka, da ni nikomur nič podarjenega in da je za uspeh potrebno najmanj toliko truda, kot doma. Z veseljem se spominjam časov, ko sem živel na Švedskem, tamkajšnjih ljudi, narave in jezika. Še sedaj se pogosto in rad vračam tja, a nikoli mi niti za trenutek ni bilo žal, da sem se za vedno vrnil v domovino.

Že več kot trideset let je minilo od takrat. Zdaj, ko sem upokojen, se vračam k izviru. Dobesedno. Studenec pod domačo vasjo je bil dolgo zapuščen, zarasel in zamočvirjen. S prostovoljnimi delom smo ga očistili in mu dali novo življenje. Tako smo mladim dokazali, da se z zavzetostjo in samozavestjo da marsikaj narediti in da ne kaže obupati že ob prvi oviri. Naši športniki s svetlim zgledom Majdičeve in Kranjca ter vsemi drugimi, ovešenimi z bleščečimi olimpijskimi medaljami, pa tudi tisti brez njih, naj bodo njihov vzor.

*Tokrat smo za uvodnik objavili pismo, ki ga je poslal **Tone Jakše***

Predsednik ima besedo

S spoštovanjem vse skupaj najlepše pozdravljam v imenu Slovenske zveze (SZ). Kot po navadi želim napisati in povedati par lepih misli, ki naj nas povezujejo in vodijo k delovanju Slovenske zveze tukaj na Švedskem. Novo leto nas vsakokrat navduši z novim upanjem, da bo v prihodnje nastopilo čim boljše obdobje. Prišli smo v novo leto z upanjem, da bo leto, ki je pred nami boljše, predvsem da bi res bilo boljše na področju zdravja in pri ustvarjanju novih delovnih mest. Moja velika želja kot predsednik SZ je, da bo delo šlo v najlepšem teku in po začrtanih smernicah, ki jih imamo za leto, ki je pred nami. Delo društev je že v polnem teku, pred nami so letni občni zbori, ki jih je treba izpeljati, je tudi čas da se poravna članarina v društvih in tudi SZ. Prav tako mislim že malo na občni zbor SZ, ki bo meseca aprila v Malmöju. Skupaj z upravnim odborom bom skrbno obveščal vse rojake o delovanju SZ, hkrati pa tudi vabil in vspodbujal, da pridobimo nove člane v društva in preko društev v SZ. Slovensko Glasilo je časopis, v katerem beremo o delovanju pš društvih, prav tako o delovanju Slovenske zveze. Glasilo je povezava slovenskih rojakov na Švedskem, zato vas prosim, da se povežete in včlanite čimprej v najbližja slovenska društva in boste tako pomagali pri ohranjanju društev in SZ, hkrati boste tudi pomemben člen pri ohranjanju slovenske besede in kulture.

Posobno obvestilo bo objavljeno od številke do številke GLASILA, ker je pomembno za obstoj Slovenske zveze. Število članov je namreč upadlo. Vabim in spodbujam vse voditelje slovenskih društev, delajte na tem, da pridobite še nove člane v vaša društva in s tem tudi v SZ. Vabim in prosim vas, pridružite se in včlanite se v najbližja slovenska društva, javite se predsednikom društev po telefonu ali pa preko elektronske pošte. Vse podatke najdete na predzadnji strani Glasila. Pomagajmo si in vztrajajmo, da s skupnimi močmi ohranjamo slovensko besedo in kulturo. Tudi v tem pogledu je čas novega upanja in vsekakor zaupanja. Želim vam veliko veselja, uspeha pri društvenih dejavnostih in dobrega počutja med vsemi člani, prijatelji v vaših društvih.

Plan aktivnosti Slovenske Zveze

- 1) April, dne 26.04.2014 bo občni zbor Slovenske zveze
- 2) Slovensko srečanje in hkrati 40. obletnica društva Planika Malmö, ki bo prav tako meseca aprila. Vabljeni k aktivnostim.

Obvestilo vsem bralcem Glasila.

Slovenijo je zajela zimska naravna katastrofa, nujno so potrebne razne pomoči, težko je pomagati z kakšnimi materialnimi sredstvi, bodo pa veseli in hvaležni denarne pomoči. Vsak po svoje posamezno ali preko društva lahko pomagate na voljo kolikor zmorete. Iz strani Slovenske Zveze tukaj na Švedskem smo podprli in nakazali denarno pomoč.

OBVESTILA: Prevozi za Slovenijo

FRANK BUSS [http: www.frankbuss.net](http://www.frankbuss.net)

Potovanje za Slovenijo in Hrv. Zagreb RESOR
OCH PRISER

Stockholm - Nyköping - Norrköping - Linköping	Ljubljana/Zagreb	T/R 2 200 SEK	Enkel 1 800 SEK
Jönköping - Ulricehamn - Borås	Ljubljana/Zagreb	T/R 2 000 SEK	Enkel 1 400 SEK
Göteborg - Varberg - Halmstad	Ljubljana/Zagreb	T/R 1 900 SEK	Enkel 1 300 SEK
Helsingborg - Landskrona - Malmö	Ljubljana/Zagreb	T/R 1 800 SEK	Enkel 1 200 SEK
Köpenhamn (Copenhagen)	Ljubljana/Zagreb	T/R 1 400 DKK	Enkel 1 100 DKK

* T/R = Tur/Retur

Rabatter

- Barn 0-2 år åker GRATIS utan egen
sittplats

- Medlemmar i slovenska föreningar kan
erhålla 20% RABATT

Adriatic Buss

KONTAKT

[http: www.adriaticbuss.com](http://www.adriaticbuss.com)

Stockholmsvägen 16

602 17 Norrköping

Telefon: 011-10 55 20; 011-
10 55 45

Fax: 011-10 55 20

E-mail:

info@adriaticbuss.com

Potovanje z letalom (naslovi)

www.adria.si Skandinavija
informacije.

Adria Airways Tings Gatan 2

256 56 Helsingborg

E-mail: a.cvitan@adria-airways.se

www.ryanair.com

Flyg från Stockholm Skavsta till Rijeka

SLOVENSKA ZVEZA NA ŠVEDSKEM

Box 145, 731 23 KÖPING

Org. nr. 844001-2063, PlusGiro: 72 18 77 - 9

E-mail: slovenska.riksforbundet@gmail.com

December 2013

Upravni odbor SZ

Izvoljeni na občnem zboru 23. marca 2013

Predsednik	Alojz Macuh Tel: 0221-185 44/070-600 30 92	Husta 8, 731 97 Köping E-mail: slovenska.riksforbundet@gmail.com
Podpredsenica	Ivanka Franseus Tel: 040-49 43 85	Ponnygatan 35, 212 35 Malmö E-mail: ivankafranseus@hotmail.com
Podpredsednik	Zvonko Bencek Tel: 073-945 67 75	Hantverkareg. 50, 261 52 Landskrona E-mail: zvonko@bredband.net
Blagajnik	Lado Lomsek Tel: 031-46 26 87	Stora Björn 33, 415 16 Göteborg E-mail: ladolomsek2@gmail.com
Namestnica. bla.	Stefanija Berg Tel: 0418 - 102 13	Skiftesvägen 15/B, 261 53 Landskrona E-mail: stefanija.berg@bredband.net
Tajnica	Marjana Ratajc Tel/fax: 031-52 82 96	Kavaljersgatan 28, 422 48 Hisingsbacka E-mail: marianne.ratajc@byggnads.se
Član UO	Jozef Ficko Tel: 040-18 75 64	Rantzowgatan 9 B, 212 21 Malmö E-mail: jozef.ficko@bredband.net
Mladinski ref.	Predlog: Suzana Macuh, potrditev na naslednjem občnem zboru!	
Slovensko Glasilo:	Augustina Budja Tel: 0418-269 26	Hantverkareg. 50, 261 52 Landskrona E-mail: budja@bredband.net

Nadzorni odbor in volilna komisija

	Jozef Ficko Tel: 0371-303 15	Rantzowgatan 9B, 212 21 Malmö E-mail: jozef.ficko@bredband.net
	Rudolf Ursic Tel: 016-14 45 49	Norregatan 9, 633 46 Eskilstuna E-mail: rudolf.ursic@globalnet.net
Aukt.revizor	Birgitta Green Tel: 0418-44 66 17	Parkgatan 2, 261 31 Landskrona E-mail: birgita.green@mazars.se

PG SLOVENSКИH DRUŠTEV NA ŠVEDSKEM

Planika, Malmö - 779597 – 4; Slovensko društvo, Stockholm – 653438 – 2; France Prešeren, Göteborg – 725261 – 2; Ivan Cankar, Halmstad – 643759 – 4; Slovenija, Olofström – 732365 -2; Orfeum, Landskrona – 10 15 53 – 6; Slovenski Dom, Göteborg – 1503562 – 9; Slovenija, Eskilstuna – 822146 – 7; Simon Gregorčič, Köping nima PG, naslov društva je A. Macuh, Husta 1, 73197 Köping; Slovensko-Švedsko društvo, Helsingborg nima PG, kontakti Darko Berginc, blagajnik; Slovenska Zveza – 721877 – 9

Spoštovani člani, prijatelji Slovenske zveze, društev in bralci Slovenskega Glasila, želimo vam lepe velikonočne praznike!

Alojz Macuh, predsednik SZ

Veleposlaništvo Republike Slovenije, Kopenhagen

Amaliegade 6, 2. floor
1256 Copenhagen K, Denmark

T: (+) 45 33 73 01 20, F: (+) 45 33 15 06 07, E: [vkx\(at\)gov.si](mailto:vkx(at)gov.si)

Veleposlanik: Nj. eksc. g. Tone Kajzer

Spoštovane obiskovalke in obiskovalci,

Dobrodošli na spletni strani veleposlaništva Slovenije na Danskem, ki je po zaprtju veleposlaništev Slovenije na Švedskem in na Finskem leta 2012 tudi edino slovensko veleposlaništvo v t.i. širši nordijsko – baltski regiji. Veleposlaništvo Republike Slovenije v Kraljevini Danski je pričelo delovati novembra 1999, svečana otvoritev prostorov pa je bila 14. aprila 2000. Veleposlaništvo v Kopenhagnu, ki se nahaja v samem centru Kopenhagna, na Amaliegade 6, je poleg Danske nerezidenčno pristojno še za štiri nordijsko-skandinavske države, Islandijo, Norveško, Švedsko in Finsko, in za dve baltski državi, Estonijo in Litvo. Veleposlaništvo v Kopenhagnu od 12. avgusta 2013, ko sem predal kopije poverilnic v Ministrstvu za zunanje zadeve Danske, vodim veleposlanik Tone Kajzer.

V mandatu 2013 – 2017 za katerega sem bil imenovan na funkcijo veleposlanika na Danskem si bo naša ekipa, ki deluje na veleposlaništvu v Kopenhagnu prizadevala za nadaljnjo poglobitev odnosov in sodelovanja, posebej na gospodarskem področju ter tudi za razširitev krogov prijateljstva med Slovenijo in državami akreditacije. Upamo, da nam bo uspelo razširiti mrežo kvalitetnih in pro-aktivnih slovenskih častnih konzulov tako na Danskem kot tudi v drugih državah nerezidenčne akreditacije. Obenem pa kot eno naših prioritetenih nalog vidim tudi maksimalno angažiranje pri krepitvi konkretnih oblik sodelovanja s slovensko skupnostjo na Danskem, Švedskem, Finskem, Norveškem, in v celotni nordijsko-baltski regiji kjer živijo in delajo naši rojaki, ki si po mojih izkušnjah iz dela na Finskem, kjer smo ustanovili Združenje staršev slovenskih otrok, želijo krepiti slovensko narodno identiteto, in biti v bolj intenzivnih stikih s Slovenijo.

Ob vseh naštetih vsebinskih prioritetah in ob konkretnih zavezah, da bo veleposlaništvo delovalo pro-aktivno in vključevalno na vseh aktivnostih in projektih, ki bodo krepili sodelovanje Slovenije z državami nordijsko-skandinavske regije, se veselim dela in vas vse obiskovalce in obiskovalke naših spletnih strani vabim, da se nam po elektronski pošti na naslov [vkx\(at\)gov.si](mailto:vkx(at)gov.si) oglasite s svojimi morebitnimi predlogi in idejami ali pa se fizično oglasite na ambasadi, ki se, kot rečeno nahaja v samem središču Kopenhagna, v bližini kraljeve palače, na Amaliegade 6.

V nadaljevanju sledi tudi kratka predstavitev nordijsko-skandinavske regije in opis stanja odnosov Slovenije z državami akreditacije, predstavljene pa so tudi poglobljene prioritete delovanja veleposlaništva, ki vključujejo predvsem podporo nadaljnjemu razvoju gospodarskega sodelovanja in krepitvi vezi s Slovenci, ki živijo in delajo v nordijsko-skandinavski regiji.

Tone Kajzer, veleposlanik

SKD Planika Malmö: zima – pomlad, 2014

V soboto, 25. januarja smo imeli v društvenih prostorih 41. občni zbor. Po pričakovanju je bila razprava tokrat zelo živa in burna predvsem zaradi negotovosti, kako bo z društvom po letu 2014, ko bo dokončno odstopil sedanji upravni odbor. Le ta je po 13 letih neprekinjenega dela nekoliko utrujen in si je že zadnjih 5 let brezuspešno prizadeval dobiti zamenjavo. Želja vseh je bila, da bi vodstvene položaje zasedli naši potomci, tako imenovana Druga generacija Slovencev na Švedskem. V decemberski številki Slovenskega glasila ste lahko prebrali da so se srečali lanskega oktobra, vendar do kakšnega sklepa v tej smeri niso prišli. Tako ostaja vse pri starem. Pa vendar ni čisto tako – berite!

Za dva člana in prisednika se je povečal UO. Pristopili so: Rudolf Belec, Vilibald Šoba in Jožef Sternad. Odstopil je dolgoletni blagajnik Jože Kenič, ki je poleg blagajne skrbel tudi za prodajo v klubskih prostorih. Blagajniške posle bo do konca leta 2014 opravljal tajnik. Vili Šoba in Jožef Sternad sta muzikanta, zato bosta v društvu odgovorna za prireditve. Rudolf Belec ima z društvenim delom bogate izkušnje, saj je bil več let predsednik Planike. Člani UO v letu 2014 so: Preds. Ivanka Franseus, podpreds. Marjeta Pagon, tajnik in blag. Jožef Ficko, člana Zlata Silič in Angela Stanič, namestnik R. Belec, referenta za prireditve Jožef Sternad in Vilibald Šoba.

Na sosednji strani si lahko ogledate vabilo za proslavo 40-letnice Planike. Da bi se ognili nevšečnostim vas naprošamo, da se držite navodil in se pravočasno prijavite, sicer se vam lahko zgodi, da ne boste našli prostora. Ob zadnji prireditvi aprila 2012 se je namreč zgodilo, da smo morali odsloviti kar nekaj gostov. Konzumacijo lahko poravnate tudi vnaprej na planikin račun PG 77 95 97 – 4 katero vam v celoti vrnemo če se odjavite do nedelje, 12. 04 . 2014. V nasprotnem primeru obdržimo 120 kron za dobavljeno hrano. In še nekaj; pridite pravočasno, kulturni program se bo pričel ob napovedanem času, torej točno ob 18. 00. Za več informacij pokličite.

Preliminarni seznam prireditev v 1. polletju smo objavili že v prejšnjem glasilu. Tukaj si preberite dokončnega; **v petek, 07. marca** bomo pokončali dve muhi na en mah. Združili bomo Dan žena in pust. Vse žene in dekleta dobijo nagelj ali vrtnico ter večerjo, pripravili pa bomo tudi priložnostni zabavni program. Sobota, 26. april – 40. obletnica Planike. **V soboto 07. junija** se bomo skupaj peljali v Vadsteno, polletje pa bomo zaokrožili teden kasneje, torej **v soboto, 14. junija** z društvenim piknikom na Bulltofti. Lanski se nam je posrečil, bil je lep sončen dan, imeli smo kar 85 gostov. Kako bo letos, je zapisano v zvezdah.

Za konec pa še novica iz Slovenije. Po manj kot letu je zaradi »strankarskega ravnotežja« pod prisilo odstopila naša ministrica, 33-letna Tina Komel. Nov minister za Slovence v zamejstvu in po svetu je Gorazd Žmavc 66, doslej mestni svétnik na Ptujju in pripadnik Demokratične stranke upokojencev. Kako dolgo bo ostal na položaju ne ve nihče, njegova predhodnica Tina je ministrovala celih enajst mesecev...

Prisrčno vabljeni na veliko

KULTURNO PROSLAVO

z živo glasbo in plesom ob 40. obletnici

»SKD PLANIKA« in Slov.srečanje

v soboto, 26. aprila 2014, ob 18. uri v Makedonski pravoslavni
cerkvi, Danska vägen 30, 212 29 - Malmö

Cena na osebo je 200 kron, za kar dobite večerjo s kavo in sladico, tudi naplesali se boste ob prijetnih zvokih štajerskega ansambla »RAZUM« Obvezne prijave (in ev. odjave) na telefon 040 - 49 43 85 Ivanka, ali 94 26 52 Marjeta, najkasneje do nedelje, 13. aprila. Pohitite s prijavi. POZOR! ob izostanku vam zaračunamo 120 kron za dobavljeno hrano.

Org: SKD Planika in Slovenska zveza na Švedskem

Org: SKF Planika och Slovenska riksförbundet i Sverige

Hjärtligt välkomna till

ÅRETS KULTURFEST

Med dans, och 35. års jubileum av

»SKF PLANIKA« och Slov. träffen

Lördagen, den 26. april, 2014 kl. 18.00 i Makedonisk ortodox kyrka, Danska vägen 30, 212 29 Malmö

Pris per person är 200 kronor. För pengarna får du: middag med kaffe och kaka samt dans till levande musik av orkestern »RAZUM« från Steiermark, Slovenien. Anmälan (och ev. avanmälan) per tel. 040 - 49 43 85 - Ivanka, eller 040 - 94 26 52 - Marjeta, senast söndagen, 13. april. OBS! Vid uteblivande debiteras 120 kronor per person för levererad måltid.

E-mail: ivankafranseus@hotmail.com och mammapagon@hotmail.com

Jof

Čeprav je šele dober začetek leta, smo imeli v društvu že nekaj aktivnosti. Otroške urice, to je učenje slovenskega jezika za naše najmlajše poteka v najlepšem vzdušju z veliko navzočnostjo pod vodstvom Dani Stražar. Tudi na novo obnovljeni pevski zbor vadi dvakrat mesečno. V februarju smo imeli Občni zbor z izvolitvijo novega Upravnega odbora. Žal do danes še nismo utegnili z razdelitvijo funkcij. Po Občnem zboru istega dne 8. februarja smo skupaj s SSVF (Svensk Slovensk vänskapsföreningen) proslavili obletnico našega velikana France Prešeren. Po predstavitvi življenjepisa in njegovega poznanejšega dela "O Vrba", kar nam je predstavila Petra Lipar, smo imeli zelo prijeten družabni večer.

Otroške urice...

Z veseljem predstavimo nekaj načrtovanih aktivnosti v tekočem letu:

Februar/marec

Badminton srečanje: Slov. Društva iz Stockholma in Kopinga
Badminton »turnering« : slovenska föreningar i Sthlm och Köping

8. marec: Maskarada (skupaj z SSVF)
Maskerad (tills. m SSVF)

24. maja: Dan ambasade ter Praznovanje dneva državnosti Republike Slovenije ter Trubarjevega dne (skupaj z SSVF)
Ambassad – dagen samt firandet av Statsdagen (?) av Slovenska Republiken och Primoz Trubar. (tills. m SSVF)

Avgust: Letalski miting v Vallentuni (skupaj z SSVF)
Flyguppvisning mm i Vallentuna. (tills. m SSVF)

Avgust- September: »Gobji Rally« (skupaj z SSVF) "Svamp Rally" (tills. m SSVF)

November: Martinovanje «
(skupaj z SSVF) (tills. m SSVF)

December: Zaključek leta (skupaj
z SSVF)

Årets slut (tills. m SSVF)

Skozi vse leto - Genom hela året

Pevski zbor, vaje in prireditve. Vsak drugi petek – pomladanski in jesenski termi

Lično pogrnjene mize k lanskemu martinovanju...

Otroske urice – za nase najmlajše. Spoznavanje in izboljšanje slovenskega jezika ob igri in glasbi. . Vsako drugo soboto – pomladanski in jesenski termin.

Slovenska kören: repetitioner och framträdanden. Varannan fredag, vår och höst termin.

För våra minsta: sagor, musik lek på slovenska - från 2 år. Varannan lördag, vår och höst termin.

Za upravni odbor Tone- Anton Kisovec

Društvo ORFEUM (sprva TRIGLAV, LIPA) je ustanovljeno na podlagi glasbene, kulturne, literarne in pevske dejavnosti. Sprva so bili člani društva predvsem družinski člani družine Budja. Pozneje se je članstvo razširilo na več kot 100 članov, danes jih šteje ca 170, ki pa so predvsem pasivni in podporni člani društva. ORFEUM nima lastnih lokalov, člani se srečujemo največ v družinskem krogu doma pri predsednici Budja/Bencek, kjer je tudi naslov društva.

V okviru društva gojimo še vedno predvsem glasbeno, pevsko in literarno dejavnost. Zaradi upada števila članov v Landskroni ne prirejamo lastnih prireditev, odzivamo pa se povabilom bližnjih slovenskih društev ob njihovih proslavah in obletnicah. V lanskem letu smo se s krajšim glasbenim programom udeležili obletnice društva France Prešeren v Göteborgu.

06. 02. 2014: "Šivalni krožek" društva ORFEUM, Landskrona: Od leve - Kerstin Karlin, Augustina Budja, Anne-Marie Budja-Solve, Angela Budja, Helena Molin, Gabrijela Karlin in Teodora Tuomainen.

- Naslednji nastop z določeno točko bo v mestu Malmö, v društvu Planika, ki bo slavilo svojo 40. obletnico obstoja 26. 4. 2014.
- Udeležili se bomo (po možnosti) tudi slovenskega srečanja v Vadsteni na binkoštno soboto 7. 6. 2014, ko bo minevalo 40 let od prvega srečanja.
- V okviru društva Orfeum imamo izdajateljsko dejavnost. Pravkar je v izidu knjiga avtorice Avguštine Budja, z naslovom Bilder ur mitt liv, avtobiografija v švedskem jeziku.
- Urejam in izdajamo tudi slovenski časopis Slovensko GLASILO, ki izhaja 4 x letno, katerega izdajatelj je Slovenska zveza na Švedskem. Glavna in odgovorna urednica Slovenskega GLASILA je Avguština Budja, predsednica društva ORFEUM.

- Od leta 1998 do 2003 smo v okviru društva izdali 7 zgoščenk, z več kot 100 slovenskimi in švedskimi skladbami.
- Ob četrtkih imamo v društvu ORFEUM srečanja, ki smo jih poimenovali "šivalni krožek", Syförening. Dogaja se sicer manj šivanja, pripravimo pa kakšno okusno jed, se družimo in zapojemo.

Våra barn, barnbarn och barnbarnsbarn samt

släktingar i Slovenien och fem generationer Budja i Landskrona...

Dejavnosti in srečanja potekajo doma pri družini Budja/Bencek ali pa doma pri katerem od članov društva. Eno takšnih srečanj je bilo

včeraj doma pri Budja/Bencek (priložena fotografija). Na podoben način praznujemo tudi družinske, državne in cerkvene praznike. Sestanke imamo največ preko Interneta po e-pošti, sicer pa samo ob nujnih zadevah, če organiziramo kaj večjega. Letos bom omorda izdali še eno zgoščenko, če bo dovolj zagnanosti in volje. Za finančno pomoč smo zaprosili tudi v RS pri Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Julhelg

d
e
c.
2
0
1
3

Prav posebnih načrtov za naprej v našem društvu nimamo. Med nas so se naselile neštete skrbi in težave, ki jih doslej nismo poznali, ali vsaj ne v enaki meri. Naše člane pestijo razne bolezni, hude in manj hude ter kup drugih nevšečnosti, ki jemljejo moč in zagon za udejstvovanje v društvu. Skrbi nas tudi težka politična situacija v Sloveniji, na katero pa žal ne moremo vplivati.

Dec 2013: Mia och Matej - Jullov i Dolomiti, Italien

Vzlic povabilom in opozorilom, da naj ljudje dopisujejo, ostajam v našem društvu sama, ki se aktivno ukvarjam s pisanjem in objavljanjem. Zato bom tudi tokrat pred spoštovanega bralca razgrnila nekaj lastnih misli in zapažanj.

Znano je, da marksizem izhaja pravzaprav kot nekakšna deviacija iz različice krščanstva. Izhodišča ima enaka; vsi ljudje so enaki, lastnina ni absolutna pravica, tovarne so zaradi delavcev in ne zaradi dobička. Toda preko sredstva za doseg teh ciljev je marksizem poživil: umori političnih nasprotnikov, vladavina ene stranke, ostale so prepovedane, človek je zgolj sredstvo in ne cilj...

Bravo papež Frančišek I., katoličani smo ponosni, da nas vodi tak človek! Vse kar je na tem svetu, je lahko pregrešno. Tudi preveč dobrega je lahko še kako pregrešno. Kozarec vina je lahko za zdravje, preveč alkohola vodi v blaznost, tudi v zločin. Nobena vera ni pregrešna, pregrešni smo samo ljudje, ne glede na vero, spol, narodnost. Sicer pa so komunisti pravili, vera je opij za ljudstvo. Katoliška vera je v našem narodu še vedno živa, komunizem pa je prisoten le še v zaprašeni učbenikih. Žal, tudi tam povzroča veliko škodo za mlade. Jezusov nauk in marksizem sta si bližje, kot si marsikdo misli.

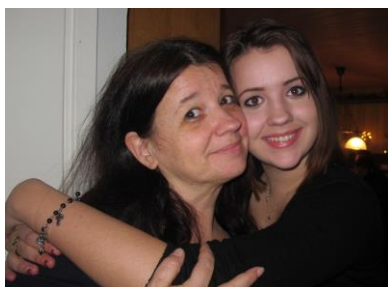
Če bi pri nas ne bilo krščanstva in kristjanov, bi v Sloveniji tudi Slovencev ne bilo več. Mnogi večji narodi so v dobah zgodovine popolnoma izginili, ker jih ni povezovala materina beseda in vera, temveč boj za oblast. Ko gre za politiko, sem prepričana, da se mora tudi kristjan, ali predvsem kristjan aktivno vključevati v politične procese. Imamo izkušnje, ko nas je več kot pol stoletja komunistično enoumje porinilo na obrobje družbe. Nismo se smeli oglašati, bili smo prisiljeni ostati nevidni in neslišni, to surovo ustrahovanje spremlja naše generacije še danes.

Cerkev ima razen katekizma tudi dolžnost, da opozarja in priporoča vsakomur, kristjanom in ostalim prebivalcem, kaj meni da je prav in kaj narobe. Aktivno pa se v politiko ne bi smela vmešavati. Nasprotno pa se je kristjanom v politiko še kako potrebno vključevati in sicer na različne načine, kakršni odgovarjajo posamezniku. Nekdo me je ozmerjal, da sem trobilo desne obcije, morda sem res. Trudim pa se, da bi bila kolikor mogoče objektivna. Najslabše kar se nam lahko zgodi je, da se obrnemo vase, se umaknemo in prepustimo drugim, da krojijo naše usode. S

takšnim načinom dajemo vajeti v roke našim nasprotnikom. Zato dragi rojaki, potrudimo se in se vključujemo v razvoj družbe, najsi bo to v Sloveniji, na Švedskem, ali kjerkoli po svetu pač smo se ustavili, ker nam predvsem politika kroji naše usode.

G
r
e
m
o
k
m
a
š
i
!

Grattis
alla som
firar!!!

A Budja

Premišljudem, le kam drvi čas, saj ne utegnem misliti, tako hitro minevajo tedni in meseci. Zima je bila prinesljiva brez snega, kar toplo za ta zimski čas, Božič zelen in Novo leto tudi, seveda tukaj v Göteborgu. Vsak po svoje smo praznovali in pokopali staro leto. Samo sem si sama želela mirnih praznikov brez tistega »moram«. V službi so bili dnevi kot tukaj rečejo, *mellandagar*, zaprti in s 3 dnevi dopusta sem bila doma kar 12 dni. Knjige, ki so bile na nočni omarci že kar lep čas, so bile prebrane, pozni večeri ob televiziji in mirni dnevi lenarjenja. Tudi to je minilo in z novo voljo do vsega smo začeli v novem letu. Mesec januar dolga tema zjutraj in hitro popoldan so minili, sedaj se že pozna, da je svetlo dalj časa. Tudi ptički se oglašajo, tako da se življenje prebuja.

12. decembra smo se poslovili od Marijana Peroviča, ki je umrl 24. novembra 2013. Bil je bolan nekaj časa. Socialna skupina ga je obiskala na domu in v bolnišnici. Bil je dolgoleten član društva France Prešeren kjer je bil tudi zraven pri pevskem zboru in folklorni skupini. Rad je tudi balinal in večkrat je s prijatelji tekmoval tudi drugod v društvih. Bil je dober plesalec in užitek je bil z njim biti na plesišču. Nazadnje je bil član Slovenskega Doma in kadar je lahko je rad prihajal na veselice. Marijan, hvala Ti za vso pomoč v društvu, počivaj v miru, kajti bolečin ni več. Bratu Zenonu in sestri Mariji z družinami izražamo sožalje in vedite, da so naše misli z vami. Pokopan je na Kviberg pokopališču. Pogrebni obred je imel slovenski duhovnik Zvone Podvinski.

Na Štefanovo smo se zbrali pri slovenski maši in v Astridsalen smo z kratkim programom tudi posvetili plebiscitu in pomembnosti slovenske samostojnosti. Predsednik Jože je imel s seboj harmoniko in kasneje smo tudi zapeli in poklepotali.

16. februarja smo po slovenski maši v Astridsalen na kratko praznovali Prešernov Dan in tudi gledali slike od lanskega 20. pohoda v juliju mesecu v slovenskih gorah. Lasse in Karolina iz Jönköpinga sta nam dala idejo, da gremo v naš prelepi gorski svet.

22. februarja ob 16. uri je bil v Göteborgsrummet Občni zbor društva. Zbralo se je kar lepo število članov, ki so prišli in nas s tem vzpodbudili še zanadaljno delo in tudi njihovi predlogi so bili dobrodošli.

Načrtujemo spet kakšen izlet z avtobusom, saj lanski v Kolmården je bil zelo uspešen. Radi bi in naše želje so čim več članov in otroci, naša naslednja generacija, da smo skupaj stari in mladi. Radi bi tudi obnovili tečaj Prve pomoči, saj pozabimo hitro kaj smo se naučili in tudi novosti so. Sedaj, ko smo prva generacija že kar v letih, je to še kako potrebno, da lahko pomagamo drug drugemu. Sedaj je že tako veliko nas že kar blizu 70 ali več, dolga delovna doba, bolezni in skrbi so nas kar napravile, da smo najrajši doma sami. Zakaj? A ni lepo biti skupaj z prijatelji, znanci, se srečati in ubujati spomine na naše mlado življenje. Morda bi tisti, ki so ilegalno prišli preko jugoslovanske meje v 60.ih letih prejšnjega stoletja znali veliko povedati, kako je bilo takrat, mladi bi to gotovo radi slišali, saj vsak posameznik zna veliko povedati.

Sporočite če veste za koga, ki je bolan, da ga socialna skupina obišče ali pa vsaj s pozdravom za skorajšne okrevanje, da bodo vedeli, da niso sami.

Babice po turneji v Nemčiji...

Babice smo bile na Božičnem Bazarju v Lübecku, Schwerin in Wismar. Tokrat nismo imele sreče z vremenom, sneg, dež in veter četrtek in petek. V Lübecku je bil celi božični bazar zaprt, tako je pihalo in deževalo. V Schwerinu prav tako, samo da je bilo tam vse odprto. V soboto mrzlo in sončno, da smo kar uživale ob vročem vinu, dobrih na žaru pečenih klobasah. Nekaj nakupa seveda in za domov kruh. Malo nas je skrbela pot nazaj, saj, ko je tako pihalo je bil zaprt most v Malmöju in trajekti so stali. No v soboto se je to uredilo in tako smo srečno prispele v zasnežen Göteborg. Hvala babice za pozornost in darilo ob mojem rojstnem dnevu, saj skoraj vsako leto potujemo ravno na ta dan. Ker je telefon zvonil kar pogosto in prihajali sms so v avtobusu kar čudno gledali, ko sem povedala zakaj. So mi še zapeli in zaželeli vse najboljše.

Tudi ostale naše jubilate moram omeniti;

Januar Erika Dahlborg 45 let

Marija Medica 70 let
Februar Gabriela Tomažič 40 let
Marec Stanni Ratajc 50 let
April Ana Seničar 75 let

*Ob rojstnem dnevu naj se Vam cvet prikloni v pozdrav,
naj skrivna dlan izbriše napor
in naj besede iz naše knjige želja postanejo resnične.
Čestitke jubilentom in še na mnoga leta.*

Vsak drugi torek v mesecu se zberejo upokojevci različnih narodnosti v Astridsalen, kjer ob sendviču, soku, kavi in pecivu pokramljamo. Ob tej priložnosti je tudi kakšna tema, pripoved, zgodovina cerkve, zakaj sem postala katolik in še bi lahko naštevala.

Slovenske Marije pomagajo pri sendvičih, serviranju in pri pripravi miz. Jože Benigar je tudi govoril o krščanstvu in zanimivo je poslušati. Ob koncu zapojemo, pospravimo in gremo domov. Vsi, ki želite - pridite, samo se prijavite pri Olgi v pisarni na tel 031-7119264 in to zaradi nakupa. Vsako leto je tudi organiziran izlet, seveda se upošteva, da ni preveč naporno, dolga hoja in dostopno z rolatorjem. Pridite, saj ne stane veliko, 40:-.

Čeprav sem se bala, da ni nič kaj dosti za pisati se je nabralo nekaj vsebine vseeno. Velika Noč je letos v drugi polovici aprila, zato Vam želimo dobro potico, lepe pirhe in družinskega blagoslova.

Prijazna beseda se vedno nam
vrača,
nikoli beseda se tako ne plača,
saj prijazne besede ni moč kupiti
in dano nam je vsakemu priti.
Prijazna beseda pa lahko je sama
frazza,

a takrat imeti moraš dva obraza.
Za lepo besedo ne rabiš luči,
saj najde pot tudi sredi noči.
Prijazno besedo imaš lahko vedno
seboj
in spregovoriti se je nikdar ne
boj.

Lepe, tople dneve želim in do drugič nasvidenje.
Marija Kolar, Za Upravni Odbor Slovenski Dom

Božični sejem!

Kot že več let nazaj smo se tudi lani babice podale na Božični sejem v Nemčijo v decembru. Pot do tja nas je spremljala s pošteno burjo, saj so valovi kar segali do oken na ladji. Tudi prvi večer v Lubecku smo se srečali z vetrom in dežjem, da o kakem sejmu sploh ne govorim. Smo se pa tem bolj pocartali v trgovini Nideregger z marcipanom in drugimi čokoladnimi dobrotami.

Pot smo nadaljevali v Vismar kjer smo tudi imeli prenočišče. Ob tej priložnosti smo lepo proslavile rojstni dan Marije Kolar. Drugi dan pa smo stikale po trgovinah v Schwerinu, pile vinegluch in ogledovale znamenitosti mesta. Zadnji dan pa nas je sonček lepo spremljal po Vismarju in zadovoljne smo spet sklenile, da si spet naredimo načrt za naslednje leto.

Ob koncu bi pa vsem skupaj zaželela prijetno in zanimivo leto 2014
Foto in tekst: Marija Lajšič

Zbirka slik:
Zvone Podvinski:

Po krstu male Filipe Bradarič iz Göteborga; Praznovanje slovenske samostojnosti v Göteborgu; Po sv. maši v prostorih društva Slovenija v Olofströmu; Vse najboljše, draga Silvija Litrop!; Slovenska skupnost iz Nybra; Druženje po proslavi samostojnosti in enotnosti, Göteborg;

Čestitke jubilantki Anici v Stockholmu;

Cerkev Antona Padovanskega v Olofströmu.

V imenu slovenskega društva Simon Gregorčič vas vse skupaj najlepše pozdravljam. Za uvodne besede želim napisati in povedati par lepih misli, ki nas povezujejo in vodijo k delovanju društva v Köpingu. Poslovili smo se od preteklega leta in morda z velikim upanjem šli v novo leto 2014. Vsekakor mora človek imeti upanje in veselje, lažje je voditi vsakdanje skrbi skozi življenje. Moja želja je velika, po lepem, mirnem in zdravem življenju in vem, da tudi vi dragi člani društva, mislite in si želite, da bi leto res bilo naklonjeno z zdravjem in z vsem kar si vsak želi.

Delo slovenskega društva se nadaljuje, člani upravnega odbora smo se sestali in naredili prvi sestanek UO društva, na katerem smo potrdili plan dela skozi leto 2014. Odločili smo se tudi, da letos naredimo in izpeljemo občni zbor društva, istočasno s praznovanjem dneva žena. Vsak član društva bo dobil plan dela tako, da si boste lahko planirali svoj čas in se pridružili k sodelovanju raznih aktivnosti v društvu Simon Gregorčič v Köpingu.

Delamo in spoštujemo smeri ki smo jih navajeni, delamo na tem, da ohranjamo slovensko besedo, da ohranjamo medsebojne stike ter, da ne pozabimo da smo člani slovenskega društva. Vabim in spodbujam vas vse, da pridobimo še kakšnega novega člana v središče našega društva Simon Gregorčič.

Obvestilo vsem bralcem Glasila. Društvo Simon Gregorčič ima novo spletno stran, naslov je: <http://antonbreznik.wix.com/simon> Vabljeni vsi!

Načrt dela slovenskega društva Simon Gregorčič v Köpingu v letu 2014 Verksamhetsplan för Slovenska föreningen i Köping, för år 2014

Januar	Družabni večeri ob sobotah Trivselkvällar
Februar	Valentinovo Alla hjärtans dag
Mars	Dan Žena Internationella kvinnodagen
April	Kres v naravi (morda kakšen izlet po Švedski) Slovensko srečanje in 40. obletnica društva Planika, Malmö Majbrasa (eventuellt någon utflykt inom Sverige) Slovensk träff och 40-års jubileum hos föreningen Planika Malmö
Maj	Družabni večeri (morda kakšen izlet po Švedski) Trivselkvällar (kanske någon utflykt inom Sverige)

Od meseca Maja – konec Septembra, delo po dogovoru

Avgusti	2014-08-30 srečanje vseh generacij v Barnakälla. Organizator: društvo Slovenija Olofström, Slovenska Zveza je soorganizator projekta. Slovensk träff för alla generationer i Barnakälla Olofström
September	Srečanja, lahko planiramo kakšen izlet po Švedski Trivselkvällar (kanske någon utflykt inom Sverige)
Oktober	Družabni večeri ob sobotah Trivselkvällar

- November **Spominjamo se naših rajnih svojcev in prijateljev, praznovanje očetovega dne.**
Allhelgona och Farsdagfirande
- December **Sv. Miklavž, družabni večeri in Silvestrovanje**
Sankt Nicolaus, trivselkvällar och nyårsfirande

V septembru in oktobru je tudi čas nabiranja gob, tudi takrat se dobivamo in skupaj preživljamo lepe in sveže trenutke v gozdovih.
I september och oktober plockar vi svamp och umgås ute i naturen.

Želim dosti veselja in uspeha pri delu!
Jag önskar många trevliga stunder samt ett stort deltagande på alla aktiviteterna!

Dan Žena

*Drage žene, mamice in dekleta:
Sprejmite najlepše čestitke za praznični*

*dan, ki vam je namemjen prav na
soboto, 8. marca*

*Naj vam dan prinese obilo sreče,
ljubezni, zdravja in veselja.*

**Praznovanje dneva žena bo po
občnem zboru v soboto, 8. marca, v
Hotell Gillet.**

**Välkomna till firandet av Internationella
kvinnodagen den 8.3.2014 på Hotell
Gillet**

Dragi Anton

*Prihaja mesec april, ko v krogu svojcev, staršev, znancev in prijateljev svoj praznik
praznuješ.*

*Dragi Anton, iskrene čestitke in vse najlepše
ti želimo ob tako lepem prazniku.*

*Dragi slavljeneč, želimo ti vrsto zdravih in veselih let,
Bog daj, ti srečno in brezskrbno še dolgo živeti.*

*Za slovesni dan pa ti želimo
čim več lepih in nepozabnih trenutkov,
celi vaši družbi pa lepo in razigrano praznovanje.
Vse najlepše in še na moga leta ti želimo tvoji
Člani, prijatelji društva Simon Gregorčič v Köpingu*

Anton Stort grattis på din stora dag, vi önskar dig allt väl.

Alla medlemmar i slovenska föreningen

Čestitke naj veljajo tudi vsem vam, ki ste praznovali rojstni dan v tem, prvem delu letošnjega leta. Želim vam vsem obilo zdravja, sreče, upanja, ter lepega in mirnega življenja med svojimi najdražjimi, prijatelji in vsekakor tudi med člani društva Simon Gregorčič v Köpöingu.

<<<<<>>>>>

Čestitke tudi vsem športnikom, ki so se borili za čim večje dosežke in medalje na Olimpijskih igrah, predvsem pa najlepše čestitke vsem našim slovenskim športnikom! Smo ponosni in veseli nad vsem, kar ustvarjajo, kako polepšajo trenutke nam rojakom izven Slovenije. Hvala za tako lepo in čudovito predstavitev naše majhne, lepe dežele Slovenije širom sveta. Dragi naši športniki, želim vam vsem še vrsto lepih in uspešnih trenutkov na športnem področju.

<<<<<>>>>>

Spomin na Cirila

**Usoda kruta je hotela,
da tebe, dragi Ciril, nam je vzela,
Odšel si tja,
kjer ni več trpljenja, ne gorja.
Utihnil je tvoj glas,
tvoj dih za vedno je zastal,
a spomin nate nam za vedno je ostal.**

Dne 19.2.2014 je minilo leto dni, odkar Cirila med nami več ni.

Alojz Macuh, predsednik društva/Ordförande
Simon Gregorčič

SLOVENIJA

OLOFSTRÖM

KD Slovenija Olofström

Minila je tudi ta jesen. Prišel je lepi december, tako z njim kot vsako leto tudi prazniki. 14 decembra smo imeli miklavževanje. Zbrali smo se malo poklepetali, zapeli in se skupaj razveselili.

29 decembra smo se se kar v lepem številu zbrali pri sveti maši in nato v prostorih društva.

Plan društvenega dela 2014:

- 8. marca DAN ŽENA in občni zbor
- 26. aprila Obisk v Malmö. Društvo Planika 40. obletnica.
- 10. maja Balinarsko srečanje v Olofströmu
- 7. junija Vadstena
- 30. avgusta Piknik in srečanje v Barnakälla
- 18. oktobra Vinska trgatev
- 13. decembra Miklavževanje

Silvana in Magda Stopar

S Prešernom po hišah božjih v Ljubljani

Božično potepanje po Prešernovih stopinjah

29. december 2013 Ljubljana - MMC RTV SLO

"Po cerkvah
tvojih hodil
sem Ljubljana
/ V Trnovo, tje
sem uro šel
deseto," nam v
enem izmed
svojih sonetov
pripoveduje
pesnik France
Prešeren in s
tem nehote
razkriva
priljubljeno
navado starih
Ljubljančanov.
France
Prešeren in
Andrej Smole,

v ozadju Ljubljanski grad in stolnica, po ilustraciji Jelka Justina. Foto: Arhiv avtorja; 2) Eden najznačilnejši prizorov

iz Ljubljane v Prešernovem času. Pogled na frančiškansko cerkev Marijinega Oznanjenja. Po upodobitvi F. K. von Goldensteina. Foto: Arhiv NUK; 3) Ana Jelovšek, Prešernova družica, s katero je imel v Ljubljani troje otrok. Foto: Arhiv NUK; 4) Julija Primic, poročena Schuechenstuel, nesojena ljubezen Franceta Prešerna; 5) Stara trnovska cerkev po podobi iz leta 1817. V njej je Prešeren spoznal svojo ljubezen Julijo Primčevo. Foto: Arhiv NUK

Za božične in velikonočne praznike so bile namreč cerkve že tedaj veliko bolj polne kot v preostalih delih koledarskega leta. Če ne zaradi drugega, pa vsaj zaradi dodatne slikovitosti, ki so jo ponujale ob teh priložnostih. Kristusovo rojstvo so tako že od nekdaj uprizarjale jaslice, v dneh pred veliko nočjo pa so v marsikateri cerkvi postavili kulise božjega groba. Prešernov sonet *Je od vesel'ga časa teklo leto* se sicer nanaša na velikonočno praznovanje, a je Ljubljana v njegovem času tudi za božične praznike nenavadno oživila. Ljudje so hodili od cerkve do cerkve in se tako želeli prepričati, v kateri izmed njih so postavili lepše in mogočnejše jaslice.

Pet "božjih" in ravno toliko "hudičevih" hiš v Ljubljani. Kmalu po Prešernovi smrti, 8. februarja 1849, so prijatelji med njegovo zapuščino našli tudi drobno pesmico, ki je pesnik nikoli ni objavil. Dr. Janez Bleiweis, kateremu je večina pokojnikovih spisov prišla

v roke, se je zato odločil, da jo nemudoma predstavi slovenski javnosti. In tako je izšla v Novicah še ne dober mesec po Prešernovem slovesu, in sicer v sredo, 7. marca 1849. Na začetni strani tega dne lahko preberemo njen naslov: *Ljubljančanam* (torej: Ljubljančanom),

ki si ga je verjetno izmislil kar Bleiweis sam, nato pa sledi šest vrstic, ki pa so nedvomno Prešernovo delo. Pesnik govori o petih "božjih" in petih "hudičevih" hišah v Ljubljani. Med prve prišteva dve mestni cerkvi, posvečeni sv. Nikolaju in sv. Jakobu, ter tri predmestne - šentpetersko, frančiškansko in trnovsko. Za "peklenske kasarne" pa so tedaj veljali: kazina, reduta, strelišče, kolizej in gledališče.

Dve različici Besedilo, objavljeno v deseti številki Novic leta 1849 pod naslovom *Ljubljančanam*, pravi: *"Farnih pet cerkva ima Gospod Bog v naši Ljubljani, / Toliko tudi kasarn ima peklena pošast, / Vabita Peter, Miklavž nas z Jakobam k Bogu Ljubljanice, / Vabi nas Janez Kerstnik, vabi Marija v nebo. / Hiše: kazino, redut, koloseum z njimi teater, / ima strelišče hudič, svoje si cipce lovit."* Poleg te objave pa se je ohranil še en zapis te pesmice v rokopisu. Tudi ta, kot kaže, sprva ni imel naslova, zato je zgoraj z drugim črnilom dopisano: *"Po grški meri"*.

Sestra Ignacija Cerkve Svete Trojice, ki je s svojim razgibanim pročeljem tudi predstavljala enega izmed biserov baročne Ljubljane, France Prešeren v svojem spevu o hišah božjih ne omenja, ker pač ni bila središče kake župnije. Imela je le samostanski značaj. V posesti so jo skupaj z bližnjo redovno hišo imele sestre uršulinke. V Ljubljano so prišle iz Gorice leta 1702. Pet let pozneje jim je podpornik reda Jakob Schellenburg kupil obsežno posestvo rodbin Auersperg in Eggenberg, tako da so leta 1713 začele zidavo samostana. Nato je sledila še cerkev, ki je bila blagoslovljena leta 1726. V času Prešerna je tamkaj živelo blizu 30 redovnic. Ena med njimi je bila Cecilija Leopoldina grofica Engelshaus, ki si je nadela redovno ime sestra Ignacija. France Prešeren je sestro, pozneje (od leta 1844) mater, Ignacijo dobro poznal, saj je bil njegov predstojnik Blaž Crobath njen zakoniti varuh. Prešeren pa je bil po poslovni - pravniški plati - tudi zakonita priča, ko ji je babica volila nekaj premoženja v svoji oporoki. V času nastanka pesmice o božjih in hudičevih hišah v Ljubljani sta Prešeren in Crobath nekoč to

redovnico tudi obiskala, potem ko je ta v šolskem letu 1845/46 spet začela poučevati v uršulinski zunanji šoli.

Nuna in kanarček France Prešeren očitno ni bil avtor zabavljice na račun sestre Ignacije, pač pa ji je posvetil pesmico, ki ji je dal naslov *Nuna in kanarček*. Gre za dvogovor med redovnico in njenim kanarčkom, zaprtim v kletki. Nuna na začetku pesmi pravi: *"Vesela pomlad se zbudila je spet, / moj tiček preljubi kanarček! / Ak' mika te v gojzdek zeleni letet' / ne branim ti, okno ti hočem odpret', / Poiši si gnezdece, parček - / zapusti Ignac'je samoto / in prostosti uživaj sladkoto."*

Kanarček pa odgovarja: *"Bi zletel iz celice tiček vesel / na srečnih otokih kanarskih, / kjer rod se očetov je mojih začel, / kjer vedna pomlad je, ni groma, ne strel, / ne sliši šum sap se viharskih, / kjer slana, sneg, toča ne pada, / zalaz' vati nas ni navada. Premrzle so v gojzdih mi vaših rose, / prehitro pomlad pri vas mine, / viharske poletja so, zime hude, / in tice kragulji, lisice more / leteče, lazeče zverine, / mladen'či pri vas za njih glave / nastavljajo skrivne nastave. Sem v tičnici rojen in v cel'ci zrejen, / samote, pokoja navajen; / le tebe sem deklica ljubit' učen, / od sreče togotne bil nisem tepen, / od tvojih sem rok bil le glajen - / kak' bi se navadil trpeti, / kak' živel bi zunaj na sveti!"*

Nuna na to pravi: *"Pač res je, kar poješ pri meni tedaj / v ti celici nunski ostani! / Ti stregla in pela bom, kakor do zdaj, / odpevaj mi ljubček, krog mene skakljaj, / mi zlato dovoljnost ohrani! / Le celico naj'no zapriva, / prostosti sveta ne želiva!"*

Tudi ta pesem se je po Ljubljani širila v prepisih in tudi zanjo je širša javnost izvedela šele konec leta 1848, ko je skupaj s Senanom izšla v petem zvezku Kranjske čbelice. Tako se je torej France Prešeren odzival na dogodke v frančiškanski predmestni župniji, v kateri je ob njegovi vrnitvi v Ljubljano prebivalo 3.600 duš. Ob njegovem odhodu leta 1846 pa je tamkaj živelo 4.520 ljudi. Pred stoletjem (1913) pa so jih našteali že neverjetnih 15.112

po še eni upodobitvi Elka Justina. Foto: Arhiv NUK

Magistrále.

Poet tvoj nòv Slověncam véneec vije,
Ran môjih bó spomínj in tvòje hvále,
Iz sěra svòje so kalí pognále,
Mokró-cvetéče róz'ce poezíje.

Iz krájov niso, ki v njih sónee síje;
Celčās so blághih sápic pogrešvale,
Obdájale so vtěrjene jih skále,
Vihárjov jéznih měrzle domačije.

Izdihleji solzé so jih redíte,
Jim móč so dále rásti nevesélo,
Ur témnih so zatérale jih síle.

Lej! tórej je bledó njih cvéťje vélo,
Jim iz očí ti pòšlji žárke míle,
In gnále bódo nòv cvet bólj vesélo. —

Sonětni venec.

Poet tvoj nòv Slověncam sonec vije,
Z petnajst sonětor ti takó ga spleta,
De „magistrále“ pésem trikrat pěta
Vsik obúgih vkúpoj vée harmoníje.
Iz njéga zvéta, vánjga se spet zlíje
Pó vérti pésem vsácciga soněta;
Prihódnja o prédnje kónca je záčěta,
Enák je pévec véneca poezíje:
Ka míle zúbrap a ljubezni éne,
In kjer ponóci v spánju so zastále,
Ibude se, ko spet zárya nóč prezónie.
Ti si živélnja mójga magistrále,
Gladil se z njéga, ko ne bo več mène,
Ran môjih bo spomínj in tvòje hvale.

USA Today med najlepše cerkve na svetu uvrstil blejsko

Med petinštirideseterico cerkev Vasilija Blaženega, Sacre-Coeur . 29. december 2013 New York - MMC
RTV SLO

Cerkev Vasilija Blaženega v Moskvi, bazilika Svetega Petra v Vatikanu, Gaudijeva Sagrada Familia v Barceloni, 900 let stara lesena cerkev v Borgundu na Norveškem ... in cerkva na blejskem otoku.

Beautiful churches around the world

Baročna cerkev Marijinega vnebovzvetja je, kot kaže, Američane povsem očarala, saj jo postavljajo tudi na naslovnico svoje galerije 45 najlepših cerkva na svetu. "Po vsem svetu vera navdihuje lepoto," so zapisali pri časniku USA Today.

Blejska cerkev jih je dodatno očarala zaradi (ne)dostopnosti ("Do nje pridete samo s pletnjami") in razgleda na jezero in grad, ki mu res ni para.

V spodnji galeriji nekaj od cerkva, ki so prišle v izbor USA Today - med drugim je tu še cerkev v skali v Sedoni (Arizona), pa unikatna cerkev v Reykjavíku, kamnite cerkvice na Santoriniju, katedrala svetega Mihaela v Kijevu, romarska cerkva St. Bartholomä na jezeru Königssee ...

Google.si: Risba s sedmimi cerkvami je zmagala!

16.01.2014

V Ljubljani so razglasili zmagovalce slovenskega natečaja Doodle 4 Google, v katerem je sodelovalo več kot 200 slovenskih šol in več kot 3000 otrok. Žirijo je najbolj prepričala umetnina osemletnega Maksa Lenarta Černelča iz OŠ Majde Vrhovnik, imenovana Pravljčna dežela Slovenija, ki bo 23. januarja krasila slovensko stran spletnega iskalnika.

Zmagovalce natečaja so razglasili na današnjem dogodku v Mestnem muzeju Ljubljana, kjer bo 30 finalnih risbic na ogled do 8. februarja.

Skupni zmagovalec natečaja, ki ga je izbral Googlov spletni oblikovalec in ilustrator Brian Kaas, prihaja iz skupine od 6 do 8 let, to pa je Maks Lenart Černelč iz OŠ Majde Vrhovnik v Ljubljani. Maks je svojo umetnino opisal z besedami: »Pravljčna dežela Slovenija z morjem, soncem, gorami, Triglavom, rekami, gozdovi, medvedom, pticami, najstarejšo trto, kolesom, Bledom, pletno, Piranom, kurentom, kapniki, ultra lahкими letali, Ljubljano, Mariborom ... Živim v Ljubljani. Na rdečem vozu sem jaz, okoli mene prijatelji, s katerimi se igram. Narisal sem tudi naše športnike: Tino, Primoža, Darkota, Roberta ... « S spletnim glasovanjem sta bila izbrana še dva zmagovalca iz drugih starostnih skupin. V kategoriji od devet do 12 let je zmagala Neža Jeklin iz OŠ Kanal z risbo Moja domovina - Slovenija, v kategoriji od 13 do 15 let pa Ana Sršen iz OŠ Preserje pri Radomljah z risbo Bled.

Zmagovalec natečaja z naslovom Slovenija in jaz bo poleg objave risbe prejel tudi tablični računalnik in tečaj slikanja, njegova osnovna šola pa bo prejela umetniško orodje in darila za socialno ogrožene otroke.

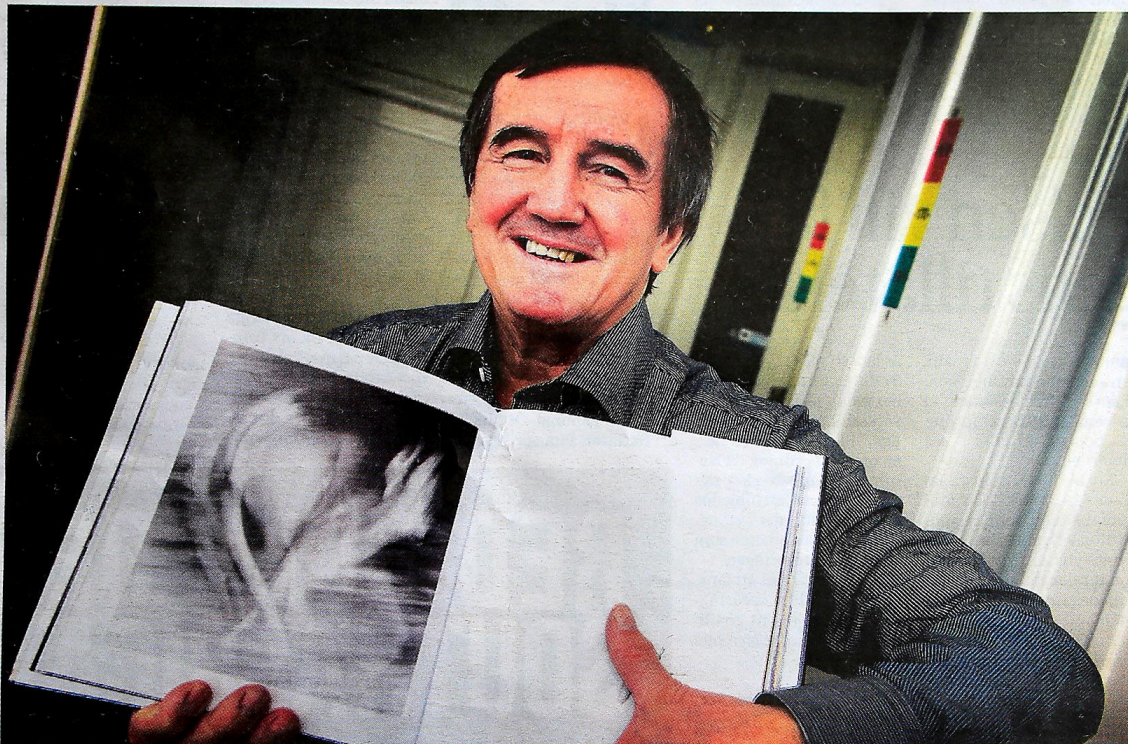
(Tudi jaz sem glasovala za zmagovalno risbo! A.B.)

KARLO PESJAK

Draga Gustika!

Hvala za časopis in hvala za tvoje prizadevanje, da bo vse lepo izgledalo. Pozabil sem, kako bi rada imela "pdf", da bi ga ti lahko direktno vstavila na stran v časopisu.

NY FOTOBOK

TORSDDAG 12 DECEMBER 2013
KRISTIANSTADSBLADET

Karlo Pesjak visar upp en av sina tre bilder i PhotoNaturaboken, en råbock som hoppar vid Tyringe.

Lokala fotoskönheter

HÄSLEHOLM

Karlo Pesjak är en av fem fotografer från Hälsleholmstrakten som bidrar med bilder till den nya fotoboken PhotoNatura 2 "Nära". Den visar bilder tagna i medlemmarnas hemmarker runt om i södra Sverige.

– Jag har åkt runt i naturen för att hitta motiv till bilder för boken. Jag lämnade in 25 bilder, men fick med tre, säger Karlo Pesjak.

Det är en grupp på ett halvt dussin av PhotoNaturas medlemmar som bestämmer vilka av alla insända bilder som får komma med i boken.

Karlo Pesjaks fotografier fångar det unika i den lokala naturen: En råbock som

En Mönjevaxskivling fotograferad vid Hembygdsgården i Hästveda.

hoppar vid Tyringe. En vattendroppe i björnmossa vid Hågnarp. En mycket röd mönjevaxskivling vid hembygdsgården i Hästveda.

Han deltog även med bilder i den förra PhotoNatu-

raboken utgiven 2011. Denna gången är temat närmiljön, men annars har Karlo Pesjak specialiserat sig på svenska landskap, som oftast är temat på de 30–40 bildföreläsningar

Vattendroppe i björnmossa, fotograferad vid Hågnarp.

som han gör under året. – Lappland är väldigt spännande och Jämtland också, i år var jag i Värmland, fortsätter Karlo Pesjak.

Han reser runt med en

fotografkollega och de bor enkelt nära naturen, för att snabbt och enkelt kunna hitta nya motiv.

– Jag trivs i naturen och längtar efter nya upplevelser.

Tidigare i livet har han också fotograferat en del i Nordamerika, Sydamerika, Australien och Europa. Men det nära har också sin charm.

– Man bor ju här och vill fotografera där man bor. Naturfotografiet har utvecklats under den period han sysslat med den.

– Förr i tiden kunde en naturbild vara en bild med en fågel i mitten. I dag kan en fågelbild vara att man fångar en rörelse eller en stämning.

TEXT: JÖRGEN JÖRGENSEN
jorgen.jorgensen@kristianstadsbladet.se

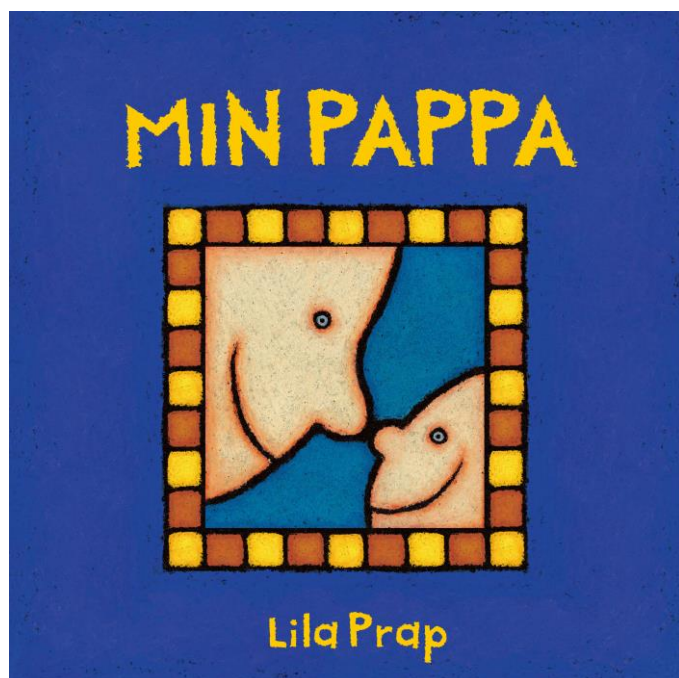
FOTO: TOMMY SVENSSON
tommy.svensson@kristianstadsbladet.se

V našem fotografskem klubu smo izdali novo knjigo: Lokala fotoskönheter.

Lep pozdrav, Karlo

Den här boken handlar om djur!

Kängurun

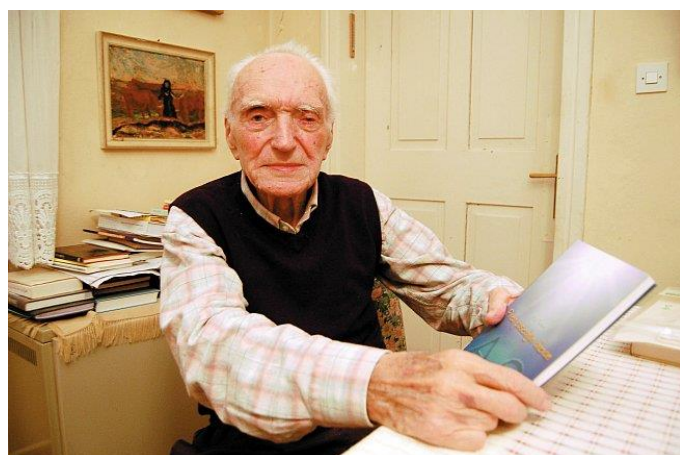
Min pappa vet allt om skutt,
Som längdhoppare är han kungen.
Tar han i så det kommer en prutt,
Gömmer jag mig i pungen!

Du får gärna publicera den!

Här kommer pdf-filen med framsidan! Boken kommer ut nu i mars/april. De som vill ha den, kan skicka ett mejl till mig på hojlahopp@gmail.com

Ann-Sofie

Ko zemljo obišče Neznanec

Pisatelj Alojz Rebula z novim romanom *Pred poslednjim dnevom* (založba Mladika) 19. 1. 2014 | [Ksenja Hočevar](#) | Naš pogovor

Druga polovica tretjega tisočletja. Na planetu Zemlji, svetovnem imperiju brez držav, brez narodov in brez narodnih jezikov, prebivalci celijo rane po svetovni atomski vojni. Medicini je uspelo premagati raka, ne pa še Alzheimerjeve bolezni. Odkrita je nova energija. Nebo brni od osebnih raketoplanov,

na počitnice se hodi v Slemenišče, priljubljeno gostišče na Luni. Vodilni idejni princip imperija je Razum. Prepovedano je propagiranje kakršnekoli vere, z ustavo je prepovedana raba imena ustanovitelja krščanstva. Prebivalce imperija prevzema apokaliptična tesnoba, slutnja bližnjega konca sveta.

»Novi svet« vodi Njegova Eleganca Altisim, skoraj nadčloveško bitje, tako rekoč vsevedno in vsemogočno. V prestolnici Prometejdi pripravljajo velike slovesnosti za praznovanje 20. obletnice ustanovitve velikega imperija. Med prireditvami je v bivši katedrali, ki jo je bil imperij že pred časom odkupil od komaj še zaznavne Cerkve, tudi simpozij za intelektualno elito s temo Razum in mit. Na strogo varovan simpozij brez vabila pride tudi Neznanec ...

Ne, to ni scenarij za kakšen holivudski znanstvenofantastični film, ampak shema novega romana Alojza Rebule *Pred poslednjim dnevom*. V njem ni Krasa s Trstom, ni antike, ni srednjega veka ne razsvetljenstva, ni slovenstva, ni revolucije. *Pred poslednjim dnevom* je roman o Kristusu.

Kristus je vstal, aleluja

To je sporočilo velikonočnega slavja, to je pesem radosti velikonočnega jutra. Tema je prešla, luč novega dne je že tu. Grob in smrt nista zadnja usoda človeka. Tudi prekletstvo greha in zla je premagano. Zmagovalka je božja Ljubezna na križu, v osebi Jezusa Kristusa, na katerega jo je razpelo sovraštvo, nerazumevanje, človeška omejenost, zasramovanje in norčevanje. Ko je slovesno prihajal v Jeruzalem, so ljudje videli v njem bodočega kralja - Mesija v človeški podobi. On jih bo rešil vseh tegob in težav. Teden dni učenja v Jeruzalemu, je bilo dovolj, da spremenili svoje pogled in spoznali, da ni on tisti, ki si ga žele. Postal je nasprotje njihovih predstav.

Živimo v času moralne in etične krize. Današnji svet ponovno išče Mesija - človeka, ki ga bo odrešil vseh stisk in krivičnosti. Vsi to pričakujejo v novem blagostanju. Pozabljamo pa, da smo prav v času blagostanja zavrgli osnovne etične in moralne vrednote. V času krize se novi odrešeniki kar ponujajo. Zgodovina nam govori, kam so nas pripeljali. Za božje kraljestvo in za novo družbo je potrebno spreobrnjenje. Vsakdo mora počisti najprej svoj lastni tempelj, svoje lastno srce. Pa tudi družba mora iz svojega narodnega in družbenega templja odstraniti idole in malike. Tako je storil Jezus, ko je v tistih dneh čistil tempelj vse navlake. Za nekaj novega je potrebno moralni in etični preporod.

Kristus je vstal. Kristus živi. Kakor so se učenci srečali s Kristusom, se moramo tudi mi. Poklical nas bo po imenu in prepoznali ga bomo. Tedaj bodo izginili vsi strahovi, tema in obup. Luč večnosti bo stopila v naše globine. Postali bomo nosilci novega življenja, nosilci upanja in svetle prihodnosti, večnosti. Maliki in idoli, človeški odrešeniki se bodo sesuli v prah. Našo notranjo praznino in lakoto lahko izpolni Kristus, ki se nam daje v hrano. Znamenje, ki ga je Jezus dal ob zadnji večerji mora postati resničnost. Kruh je potrebno lomiti in razdeliti vsem.. To je mogoče le, če se z vstalim Kristusom srečamo in postanemo novi človek. Vstali Kristus je zagotovilo, da je smrt premagana. Vrednota življenja v Njem postaja temeljna in večna.

Na dan spomina Gospodovega vstajenja želim vsem kristjanom in ljudem dobre volje osebnega in doživetega srečanja z vstalim Kristusom, da nam bo to moč v premagovanju življenjskih stisk in ne uspehov ter izvor novega življenja tako za vsakega izmed nas kakor tudi za naše verske skupnosti. Božji dar je biti Slovenec, božji dar je biti kristjan, božji dar je biti član Jezusove Cerkve, preko naših, čeprav včasih skromnih verskih občestev. Če bomo na te darove ponosni, se pred nami odpira svetla prihodnost. Vse je mogoče v moči vstalega Kristusa.

Bedenčič Anton SDB, Škofov vikar za Slovence

Miklavž v Göteborgu in druge novice s Švedske

Otroški svetnik Miklavž je ob svojem godu obiskal tudi rojake na Švedskem. Pri obisku so mu pomagale žene Misijskega pastoralnega sveta. Župnik za Slovence Zvone Podvinski v poročilu piše tudi o uspeli priprošnji k blaženemu Slomšku in že vabi v Vadsteno leta 2014. Ob skrbni pripravi mame Katarine ter ob pomoči mame Sigrid in Silve Litrop, žena Misijskega pastoralnega sveta, je sv. Miklavž obiskal in obdaril z darovi otroke slovenske skupnosti v tem mestu na zahodni obali, kjer je bilo prav v tistih dneh viharno vreme. Toda starši in sv. Miklavž se niso ustrašili ničesar in so se z veseljem in otroško radovednostjo

udeležili njihovega otroškega praznika ter velikega dobrotnika, ki jih je obdaril za njihovo pridnost. Hvala mami Katarini in mamam Misijskega pastoralnega sveta ter ostalim mamam, ki so pomagale pri Miklavževanju in pri pogostitvi vseh navzočih.

Slovenski rojaki na Švedskem so v enajstih skupnostih v mesecu septembru ter 4. nedeljo v mesecu oktobru v Eskilstuni praznovali t. i. Slomškovo nedeljo. Velika milost za vse rojake je, da imajo med seboj Slomškove relikvije, ki jih je že daleč nazaj tedanji škof in sedanji nadškof v pokoju dr. Franc Kramberger podaril Zvonetu Podvinskemu, ki deluje med rojaki na Švedskem.

V nagovorih so se srečevali s Slomškovo duhovnostjo, njegovo dušnopastirsko skrbjo za zaupane mu ovčice in iskanje načinov, kako nagovoriti ljudi v tedanjem času, oziroma kako nagovoriti ljudi v času, ki je danes postal bolj ali manj neobčutljiv za Boga ter za sočloveka. Naj se ob tej priložnosti zapiše, kako je ena izmed tukajšnjih rojakinj morala na izredno težko operacijo, ki je trajala skoraj 9 ur. Preden je šla na operacijo, je sprejela zakrament bolniškega maziljenja in se globoko priporočila blaženemu škofu Slomšku. Operacija je več kot uspela. Sam zdravnik, ki jo je operiral, ima to dejanje za čudežno. Pa tudi ona je še kako tega mnenja.

Dragi rojaki, radi častite blaženega škofa Slomška ter se mu radi priporočajte, ali mu priporočajte koga vaših, ki se znajde v veliki potrebi in stiski ali življenjski nevarnosti. Za slovensko skupnost na Švedskem bo letos 40-letnica romanj za binkošti v Vadsteno. Leto bo v soboto, 7. junija 2014 in ga bo vodil tukajšnji škof Anders Arborelius. Vadstena 1974 - 2014. Dragi romarji, že sedaj od blizu in daleč povabljeni na to jubilejno romanje. Vzemite si čas in dobrodošli v Vadsteno, da skupaj praznujemo.

Misel Ko boste brali novo številko aprilske Naše luči, bo za nami že ena četrtna leta. Kako neverjetno čas hiti in že bomo v sredi skrivnosti Velike noči, na katero se pripravljamo skozi milosti polni postni čas. Naj bo bogat za vse naše rojake doma in po svetu in naj obrodi bogate sadove notranjega spreobrnjenja in lepe duhovne priprave na največji krščanski praznik.

Ko se postiš, pomazili svojo glavo, ko moliš, se zapri v svojo duhovno kamrico, ko delaš dobra dela, naj ne ve levica, kar dela desnica. Torej, ne se hvalit in važit, kaj sem dobrega naredil, kako sem se postil in kako sem pomnožil molitev, ampak vse, kar delamo, delajmo v ponižnosti in s prošnjo v srcu, da se nas vseh dobri in milostljivi Bog usmili in nam nakloni potrebnih milosti spreobrnjenja. In brez dobre sv. spovedi ne bo odpuščanja naših grehov. Sklonimo svoje glave pred milostljivim in usmiljenim nebeškim Očetom, pripravimo se in opravimo dobro sv. spoved. Le tako bomo postali novi ljudje. Le tako bo velikonočni vzklik veselja - aleluja - zapet iz globine čistega srca.

Dogodki na Švedskem iz starega v novo leto **Miklavževanje v Göteborgu:** V mesecu decembru se je med rojaki na Švedskem zgodilo marsikaj lepega pa tudi žalostnega. V petek zvečer 6. decembra je Sv. Miklavž obiskal in obdaril slovenske otroke v Göteborgu. Le-ti so se, skupaj s starši veselili njegovega prihoda in njegovih darov. Hvala MPS: mami Katarini, Sigrid in Silvi, ki so pomagali pri pripravi in mami Gabrijeli za odlično pecivo.

Zadnje slovo od Marjana Perovič, rojaka iz Göteborga je bilo 12. decembra 2013. Rojaki so se zbrali v S:t Olofs kapell na Kvibergu, kjer se je zanj darovala sv. maša zadušnica in po njej je bil pogreb na pokopališču Kviberg. Marijan Perovič je bil rojen 21. novembra 1941.

leta v Zabičah v Sloveniji. V družini je bilo šest otrok, ena sestra in pet bratov. Že kmalu po vojni, jim je 1948. leta umrl oče. Mama in otroci so ostali sami in so se težko prebijali skozi veliko revščino. Življenje je bilo zelo trdo in kruto.

Marijan je začel delati s 15. leti, tako da je pomagal pri pogozdovanju. Z 18. leti se je zaposlil pri Lesonitu v Ilirski Bistrici. Leta 1964 je prišel dan, ko se je odločil, da bo šel po svetu pogledat za boljšim koščkom kruha. Še ko je delal pri Lesonitu, je vzel kredit, si kupil težek motor in blizu Sežane peš pobegnil v Trst, kjer se je nastanil v begunskem taborišču. Od tam ga je pot vodila v Latino, kot mnoge ostale Slovence. Tam so prišli tudi s Švedske iskat delovno silo. Marijan se je odločil prav za to severnoevropsko državo. Najprej se je zaposlil v Göteborgu v SKF in je stanoval v italijanski koloniji. Nekaj let je delal v tovarni ležajev. Kasneje se je odločil za delo v Volvo. Po nekaj letih pa je šel delat na Spårvägar, najprej kot šofer avtobusa. Kasneje je opravil tečaj za vzdrževanje tekočih stopnic, kjer je delal vse do zasluženega pokoja.

Bil je član v SKD France Prešeren, kjer je sodeloval v pevsem zboru, folklori in balinanju. Njegovo izredno veselje in zanimanje sta bila ples in balinanje, za kar bi dal ves svoj prosti čas. Kasneje je bil član SKD Slovenski Dom, kjer je tudi bil aktiven po svojih močeh.

Poleti je rad hodil na obisk v Slovenijo, kjer je obiskoval mamo in brata. Njegovo življenje je zadnja leta zaznamovala bolezen. Praznoval je še svoj 72. rojstni dan in potem je za vedno zapustil svoje drage domače in prijatelje. Marijana so ljudje poznali kot vedno veselega, dobre volje in kot šaljivca. Vedno je bil pripravljen pomagati, kdor je potreboval pomoč.

Marijan je zapustil tri otroke: Bernardo, Samota in Ann-Marie, kakor tudi sestro Marijo z družino in brata Zenona z družino. Naj dragi brat v Kristusu v miru počiva in čaka vstajenje na Kvibergu.

Dan slovenske samostojnosti in enotnosti Ob vseh praznovanjih v mesecu decembru, ki so se zgodila v 11. slovenskih skupnostih na terenu 5-tih Slovenij, je bilo tudi slovensko praznovanje dneva samostojnosti in enotnosti v Göteborgu. Tam je največja slovenska skupnost, ki se srečuje v cerkvi pri sv. maši in po njej tudi v dvorani, kjer je potekal kulturni program in po njem slovensko srečanje. Slovenski dušni pastir Zvone je vesel vsakega sodelovanja in je hvaležen, da si SD Slovenski Dom prizadeva pomagati, kar se dogaja v župnijski dvorani. Prav tako je hvaležen vsem rojakom, ki se zbirajo vsako tretjo nedeljo v župnijski cerkvi ter vsem družinam, ki iz meseca v mesec velikodušno pripravijo kavo in pecivo.

Prvo nedeljo na začetku civilnega leta so se najprej rojaki zbrali v Landskroni. Od tam je slovenski dušni pastir pohitel k rojakinji Jožici Cvenk v Limhamn in ji podelil sv. zakrament bolniškega maziljenja. Kako se je mama Jožica razveselila obiska in predvsem obiska najdražjega gosta Jezusa. Človek si ne more predstavljati, kaj pomeni en takšen obisk, ko je večina sama v svoji sobi. Vesela je hitela pripovedovati, kako so jo obiskale rojakinje iz SKD Planika iz Malmö in ji podarile šopek ter predvsem čas za prijeten razgovor.

Po tem obisku je sledila sv. maša v materinem jeziku v Malmö. Da bi si začetek civilnega leta in to prvo srečanje v cerkvi ter po sv. maši še bolj zapomnili, sta Marjeta in Ivanka poskrbeli, ena za posebno umetniško pripravljen kruh, druga pa za vino. Pri darovanju sta prinesli darova pred oltar in še preden je duhovnik darova položil na oltar, je Marjeta

spregovorila nekaj misli o simboliki kruha in vina. Misel je bila, da bi bila kruh in vino blagoslovljena in da bi ju po sv. maši ob srečanju v dvorani zaužili ter bili deležni zdravja na duši in na telesu. Del tega zelo okusnega kruha je slovenski duhovnik ponesel s sabo v Göteborg in so ga bili deležni t. im. Olgas barn, tisti ki ob ponedeljkih pomagajo v župniji. V soboto 18. januarja 2014, takoj po vrnitvi z duhovnih vaj iz Vadstene, je imel slovenski dušni pastir krst Filippe Bradarić iz Göteborga. Tako se je že druga sestra, skupaj z očetom male Filippe, skupaj z botri, ki so opravili tudi sv. spoved, lepo duhovno pripravila na krst prvega otroka. Naj Božje življenje, po veri Cerkve ter veri staršev in botrov, duhovno raste in napreduje.

Marijan Perovič v mladih letih...in zadnje slovo od njega pred kratkim.

Mesec februar je bil tudi zelo aktiven. Sv. maše so bile po redu. Lepo je začeti ta zimski mesec s praznovanjem svečnice, ki je bila ravno na prvo nedeljo. Blagoslov sveč in lepo bogoslužje so imeli rojaki v Landskroni in v Malmö. V mesecu februarju je bila deležna, tako kot ostale mesece, obiska v domu za ostarele Terezija Škerjanc, ki jo bolezen zelo krotoviči, a ona je presrečna, ko more vsako drugo nedeljo v mesecu redno prejemati sv. obhajilo. Podobno je z rojakinjo Bogdano Arih v Köpingu. Četrto nedeljo v mesecu, ker je sv. maša popoldan, je celo sama, ob pomoči zeta Radota, prišla v cerkev. Kako je vesela in srečna, ker more srečati rojake, kakor in predvsem sprejeti Jezusa v svoje srce. Tako nabere moči za hojo za Kristusom s svojim lastnim križem. Hvala vsem rojakom, ki Bogdani pomagajo in jo obiskujejo, kakor tudi Karlota Zorjana. Mesec februar pa je duhovnik Zvone v bolnišnici v Mölndalu obiskal tudi sobrata Håkana Jerrhage, ki je bil operiran na obeh kolenih. Håkan je sam odgovoren za bolnike in je mnogokrat nesel s sabo v eno ali drugo bolnišnico sv. obhajilo in bolniško maziljenje, sedaj pa je sam potreboval to pomoč, ki mu jo je nudil slovenski duhovnik.

Zima je bila prizanesljiva, tako je bilo precej lažje potovati med rojake, raztresene na terenu 5. Slovenij. V tem času je dan že precej daljši in zato je veliko lažje potovati. Še vedno je zaradi lanskega viharja ob avtocesti opaziti poškodovana drevesa, posebej od Halmstada proti jugu Švedske. Hvalabogu pa škoda ni bila tako velika, kot je to bila v Sloveniji ob katastrofalnem žledu v letošnjem letu.

Da slovenskemu dušnemu pastirju ni dolgčas, poskrbijo ljudje. Že dalj časa je potekala priprava mladega očeta na zakrament sv. birme in prvega sv. obhajila. Temu bo sledila priprava na poroko in poroka sama koncem aprila. Vmes pa se bosta zgodili še pripravi na poroko, ki se bosta zgodili koncem meseca maja in na Rokovo v mesecu avgustu. Naj dobri Bog razprostre svoje roke in blagoslovi vse te ljudi, da bo priprava na zakramente res duhovna in tako globoka, da bodo ti pari živeli vse življenje, ob pomoči posebnega Božjega blagoslova, živeli v medsebojni ljubezni in spoštovanju. Da bodo te nove družine nova ognjišča Božje ljubezni, kjer bodo imeli otroci vse pogoje, da postanejo dobri kristjani in dobri državljani.

Vadstena 1974 – 2014, dragi rojaki, bliža se velik in pomemben dogodek za našo skupnost na Švedskem. Letos bomo slavili 40 polnih let romanj za Binkošti v Vadsteno. V soboto 7. junija 2014 bo naše romanje vodil tukajšnji škof Anders Arborelius. Dragi romarji, od blizu in daleč, ponovno vabljeni na to jubilejno romanje. Vzemite si čas in dobrodošli v Vadsteno, da skupaj praznujemo častitljivi jubilej, 40 letnico romanj in vseslovenskih srečanj.

Vaš Zvone Podvinski

Triumf na »Forum Slovenicum«

Ivan Stuhec, dec 2013

Tudi Jezusovo rojstvo ima politični kontekst

25. 12. 2013

Ne na nesrečni petek, 13. 12., ampak na še bolj nesrečni četrtek, 12. 12., sem ob prebiranju tiskovnih novic in izjavah predstavnikov slovenske vlade imel občutek, da se pripravljajo na gradnjo triumfalnega slavoloka na »Forum Slovenicum«. Razlog je preprost, namesto evropske trojke smo dobili kar domačo in ta je zajahala konja, ki se mu reče skoraj petmilijardna bančna luknja. Proslavljali smo zmago, ker nas ne bo nihče od zunaj discipliniral, potem ko so nam od zunaj morali izračunati, kje je naš državni proračun in banke v njem. In temu se reče suverenost, če ne znaš šteti svojega denarja! Več let že poslušamo o strahotnem dolgu »cerkvenih Zvonov«, kot je to dosledno ponavljala z nacionalnim medijem na čelu, ki je po vstajniški varianti znašal gromozanske 1,5 milijarde. Sedaj ko vlada v Kučan-Zemljarič-Rotarjeve banke z bagrom meče davkoplačevalski denar, Zvonovi niso več aktualni s svojimi polmilijardnimi krediti, aktualna je trojka, ki nam obeta suvereno Slovenijo s 75% javnim dolgom.

Nekaj je ob tej zgodbi postalo kristalno jasno: lastninsko-kapitalski sistem, ki ga v Sloveniji nismo nikoli spremenili v skladu z ekonomsko logiko, ampak smo ga ohranili utemeljenega na pojmovanju komunistične družbene lastnine ter ga prilagodili v nekakšen hibridni kapitalizem, za potrebe avantgarde, ima tako globoke sistemsko zgrešene korenine, na katerih so se vseh dvajset let tranzicije hranili stari zajedavci, da je to mogoče izkoreniniti samo z večinskim političnim preobratom ali z doslednim pritiskom od zunaj. Niti prvo niti drugo se ta hip ne zdi realno, najbolj realno je dejstvo, da nas partijska elita, z vsemi marionetami vred, pelje v še eno nacionalizacijo, od katere bo nacija imela en velik nič, ki ga je povzročil birič. Kaj smo se učili v socialističnih šolah? Da so kmetom pobirali desetino in da je to bila strašna krivica. To, da smo v lastni državi postali tlačani, dninarji, viničarji, hlapci in dekle, to nikogar ne zanima, ker je kontinuitetni politiki uspelo ohraniti in utrditi celotno upravljanje države in javnosti. Če finančni minister govori o nekakšnih obrambnih strateških linijah, potem seveda te veljajo za obrambo tistih interesov, ki so nastali na »tekovinah naše revolucije«. Da, od četrтка, 12. 12. 2013, naprej se spet lahko smeje slovenski levičarski kontinuiteti, ker se je znova zmuznila pri zadnjih vratih, da bo lahko sama pospravljala pretežno svoj Avgijev hlev. Vladna cesarica

ima tako vse razloge, da pričakuje izgradnjo triumfalnega slavoloka, na katerem bodo upodobljene tri glave slovenske trojke in celotna epopeja od Hude jame do bančne luknje.

Cerkveni delež v tej zgodbi temelji na nepoznavanju sistemskih pasti, na naivnosti sodelovanja s hudičem, na krščanskem upanju, da se vsak človek tudi lahko spreobrne, in na ljubezni do bližnjega, kot najvišji zapovedi, zaradi katere pa državljanu vseeno ni potrebno jesti trave in zobati kamenja. In pri vseh barabijah naj bi Cerkev iz solidarnosti reševala finančno luknjo. Neskončna naivnost naivnih!

In kaj ima vse to skupnega z božično zgodbo in z angelskim sporočilom »mir ljudem na zemlji«? Tudi Jezusovo rojstvo ima politični kontekst. Popisovanje prebivalstva s strani rimskega imperija je pomenilo globalno izvajanje kontrole nad državljanji. Sodobna država to počne na več načinov, najbolj pokvarjeno pa z dvigovanjem davkov, da o telekomunikacijskem nadzoru sploh ne razmišljamo, ker nas lahko privede samo v paranoidno stanje. Druga okoliščina je lokalni diktator Herod, ki je na videz pokazal interes ob nekem zanimivem rojstvu, ki so ga spremljali celo kometi. Intelektualce takratnega časa (modre) je hotel zlorabiti za svoje podle namene. Če bi ti bili Slovenci, bi mu nasedli! Tako pa so se Herodu izognili in odšli po drugi poti. Čez sigurno ga pač ni, zato je Herod dal pobiti vso svojo potencialno politično konkurenco, ki je bila stara leto in manj. Res herojsko dejanje brez primere. Njegovi nasledniki so starostno obdobje običajno raztegnili od rojstva do pozne starosti in z moških na ženske. V tem političnem kontekstu se je rodil Odrešenik. Če kristjan ne bi verjel v njegovo odrešilno moč, mu ne bi preostalo drugega, kot da prime za nasilna sredstva in prežene lažnivo, prevarantsko, hinavsko in manipulantsko oligarhijo.

Jožef in Marija sta izbrala začasni status izseljencev, beguncev, pregnancev, azilantov, status »persona non grata«. Danes bi jih srečali na Lampeduzi, v Darfurju, Siriji ..., pa tudi med slovensko delovno silo v Avstriji, Novi Zelandiji, Avstraliji in še kje. Morda bi bila med slovenskimi brezposelnimi, kmeti, obrtniki, mladimi, ki gredo s trebuhom za kruhom? Vsekakor pa ne bi bila na kakšnem diplomatskem sprejemu v Rimu! Ker tja lahko pride vsak, ki ima dobre tajne zveze, o katerih pa dobri papeži malo vedo, ker jim dvorni lakaji zadeve ustrezno servirajo. Ne glede na vse to verjamem, da se je Odrešenik rodil in da imamo od tega vsi nekaj, celo Avgust in Herod. Če predsednica vlade kar naprej verjame vase in svoje poteze, potem je toliko večji razlog, da verjamemo v Odrešenika, ki ni govoril, kaj vse verjame, ampak je delal tako, da so drugi lahko verjeli vanj.

IN MEMORIAM

Umrli je pater Ivan Tomažič

Življenjsko pot je v svojem 95. letu sklenil klartinski pater Ivan Tomažič, dolgoletni duhovni Slovence na Dunaju. Po letu 1953 se je povezal s slovenskimi študenti iz Koroške in začel z zbiranja denarja za gradnjo slovenskega doma Korotan, ki je nastajal med leti 1964 in 1966, je zgradil še študentski dom in ga poimenoval Koper. Oba domova je dolga leta tudi vodil, in pa je postal prizorišče številnih predavanj in kulturnih prireditvev. Za njegovo življenjsko delo predsednik Republike Slovenije, pokojni dr. Janez Drnovšek v letu 2004 odlikoval z redom za zasluge za človekoljubna dejanja v dobro pomoči potrebnim. Pater Ivan Tomažič je spregovoril 13. Vseslovenskem srečanju v Državnem zboru v Ljubljani julija 2013. Spregovoril je o slovenski pot v cesarskem mestu nekdanj in danes.

Čenjene gospe, spoštovani gospodje, lepo vas pozdravljam. Z velikim veseljem vam hočem povedati o naši slovenski preteklosti in sedanjosti. Nekaj, kar ostane zapisano kot moja življenjska pot, ki pa

resnici en košček slovenske zgodovine. Začetek je na Primorskem. Rojen sem na Primorskem, v leta 1919. Oče je umrl zaradi posledic vojne že leta 1924. Trije majhni otroci smo ostali brez očeta vzorna mati je sama skrbela zanje, od katerih sem bil jaz najstarejši.

Pri mojih dvanajstih letih je bilo potrebno misliti na bodočnost. Moja želja je bila duhovništvo, sred:

bilo. Pomagal nam je tržaški škofovski zastoj Slovence mons. Ukmar, ki nas je napotil h kl ki so imeli v Trstu župnijo. Sprejet sem bil, ve moral v gimnazijo daleč blizu Rima. Po gimn: že slišala nevarnost II. svetovne vojne. Pred: pametno poslali kandidate za bogoslovni študij v Španijo. Tam sem končal študij in bil posveč duhovnika. Časi pa so bili še nemirni, zato se v Španiji še eno leto približno in poučeval v javni šoli. Tam ni prišel klic, naj pridem v Rim. Tam sem ostal šest let in se trudil posebno z mladino, dokler ni ukaz, naj se preselim na Dunaj, kjer sem ostal

svojih devetdesetih let.

Pri vseh teh dogodkih, spremembah je bilo moje vprašanje, kje so Slovenci in kaj bom lahko storil za Slovence. V Španiji in v Italiji nisem imel prilike, da bi se ukvarjal s tem vprašanjem. Toliko bolj pa začel interesirati za to v Avstriji. pridružil sem se kmalu in nepretrgoma sodeloval s Svetovnim slovenskim kongresom.

Nerešeno vprašanje je bilo za mene, kdo so Slovenci, od kod so prišli. V vseh pregledanih knjigah nisem našel pravega odgovora, zato sem sam začel iskati odgovor. Našel sem, da ni prav nič res, da so prišli v 6. stoletju. Z nadaljnjo raziskavo sem spoznal, da so Slovenci domorodno ljudstvo, njihov je nastal z mešanjem Venetov iz Lužiške kulture kulture, ki so širili svojo novo kulturo žarnih grobišč, v naših krajih. Njihov jezik se je pomešal z jezikom takratnih naših daljnih prednikov, posebno v naših krajih. S tem je nastal nov jezik, slovenščina. Torej slovenščina je takrat nastala, ki je neobrnljivo dokazana številnimi venetskimi napisi.

To dognanje sem začel širiti v časopisih in knjigah s pomočjo študenta Jožka Šavlija in pisatelja M. Bora. Preplaval sem tako rekoč slovensko znanje z novimi spoznanji, s knjigami in številnimi članki. Od svojih knjig lahko citiram na primer prvo knjigo, da Veneti, naši davni predniki, ki je bila prevedena v nemščino in angleščino. Poleg več knjig in brošur naj omenim še dve od svojih brošur: deželo pod Triglavom in pa druga v nemškem jeziku in še dve, verz o Magdaleni Gornik, v slovenski in nemščini. Lahko bi omenil še več zbornikov in brošur vseh nas treh, da o časopisnih člankih niti ne govorimo. Tako se je širilo novo znanje o Slovencih in o njihovem začetku.

Po dolgem času z devetdesetimi leti starosti sem si mislil, daje čas, da se vrnem na začetke. Potem, ko sem petinpetdeset let izvrševal svojo duhovniško službo v dunajskem domu za bolne in stare ljudi, imenovanem Baumgarten. Potem pa sem spoznal skoraj slučajno dom za starejše občane v Ilirski Bistrici, ki je tako lep, tako prijeten, tako odlično organiziran in voden, da lepšega si nisem predstavljal. Tukaj zdaj živim in je res imeniten prostor, da se človek odpočije in v miru preživi svoje zadnje dneve. Torej, kaj sem storil za Slovence? Kaj sem storil, povedal sem jim, kdo so in sem jim zgradil sredi Dunaja odlični šestnadstropni dom Korotan. Torej, ne pozabite, povedal sem Slovincem, kdo so, kaj je slovenski jezik in sem jim sezidal še dodatno šestnadstropni dom v središču Dunaja, ki je nekaj lepega, ki je spomin za vse naše čase.

(Vir: magnetogram državnega zbora) Piše: Matjaž Merljak Objavljeno 23. 02. 2014

Dr. Jože Trontelj: »V človeško bitje je vsajeno nekaj božanskega«

Ta *Credo* bi rad posvetil spominu zdravniku dr. Jožeta Trontlja, predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Do včeraj sem namreč imel dr. Trontlja za velikega humanista, morda na

poti v krščanstvo, včeraj pa sem dobil od prijatelja iz revije *Božje okolje* članek, ki ga je dr. Trontelj napisal nekaj dni pred smrtjo. Po tem članku ga imam za več kot velikega humanista. Imam ga za enega največjih duhov, kar smo jih Slovenci imeli.

Osebnost ga žal zaradi zdravja nisem mogel spoznati. Dvakrat mi je obljubil obisk, toda prevelika zaposlenost mu očitno tega ni omogočila.

Tako sem sledil njegovemu duhovnemu razvoju od daleč. Pred kakšnim letom sem spoznal v njem človeka izredne humanistične dimenzije, v zadnjih časih pa človeka, ki se ni bal izpostaviti na katoliških srečanjih kot idejno že skoraj kristjan s popolnim sprejetjem krščanske genetske etike.

Zakaj tak premik v meni ob članku, ki sem ga omenil? Prvič zato, ker me je začudilo Trontljevo vesoljsko intelektualno obzorje, kakršnega v slovenskem pisanju doslej skoraj nisem izsledil. V tem človeku ne čutiš samo državljana Zemlje, ampak vesolja. S tega vidika intelektualno presega svojega predhodnika na sedežu predsedstva Akademije znanosti in umetnosti, Josipa Vidmarja, ker je njegov razgled univerzalen tudi na področju same materije. V članku ne govori v splošnostih, ampak kot človek s področja medicine, ki sta mu blizu fizika in kemija s svojimi večkrat presenetljivimi pojavi, ki jih tudi konkretno navaja. Poudarja tudi marsikaj nerazumljivega v njih in sploh v obnašanju materije. To se pravi, da se tukaj najširši intelektualni razgled združuje z nečim, česar Josip Vidmar ni imel, z občutljivostjo za misterij vsega mogočega, tako materialno kot duhovno.

Drugo, kar me ni začudilo, ker sem s tega vidika dr. Trontlja že poznal in najvišje cenil, je bil njegov humanizem: njegov pogled na človeško biološko stvarnost z vidika največjega spoštovanja do človeškega bitja, od spočetja do smrti. Tu gre za srečanje s krščanskim pogledom na človeka, od Boga ustvarjenega z nesmrtno dušo in zato vredno največjega spoštovanja. Tudi v tem se je dr. Trontelj ločil od svojega predhodnika v svoji akademski funkciji, ki je bil zmožen v svoji totalni podrejenosti režimu celo zagovarjati povojne poboje ujetnikov.

Sploh se mi je ob liku dr. Trontlja, tega edinstvenega humanista, vsiljevala primerjava z Josipom Vidmarjem, verjetno z nezaslužnim ugledom velikega literarnega kritika. Veliki literarni kritik namreč ne more v nič devati Dostojevskega ali Kafke, kakor ne more imenovati nekoga iz centralnega komiteja za pesnika, Franceta Balantiča, njemu vsaj enakovrednega, pa za pesmarja. Tako lahko rečemo, da je dr. Trontelj kot predsednik SAZU tej ustanovi vrnil tisti ugled, ki bi ga morala kot zbor narodne intelektualne, znanstvene in umetniške elite imeti. Težko bo najti takemu človeku na tistem sedežu enakovrednega naslednika. 19. 1. 2014 | [Alojz Rebula](#) | Credo

Till minne, Julijana Kozelj

Julijana Kozelj med sonen Iztok. Foto: Ida Andersson, Fd Torkar.

Så här glad var mammi när hon fördes runt av sin son i en sista vals....Detta var för 4 år sen, sen gick vi in på refrängen.... idag har vi minnena kvar. Tänder ett ljus och skickar en tanke.....

Att ärva i Slovenien - kan vara ganska tålamodsprövande för en svensk medborgare

Den här artikeln bygger på mina erfarenheter från sommaren 2013.

Min man dog i februari 2013. Han var både slovensk och svensk medborgare. Jag är svenska. Min man ägde ett hus i Slovenien, som vid hans död skulle tillfalla mig till 100%. Eftersom slovensk arvslag ger 50% till kvarvarande maka/make och resterande delas mellan döttrar/söner lät vi i september 2012 upprätta ett testamente i Stockholm på slovenska med sigill och intygande från Notarius Publicus (hos en advokatbyrå i Stockholm) att huset i sin helhet skulle tillfalla mig. Bouppteckningen i Sverige blev klar i maj och Skatteverket var inte intresserade av huset i Slovenien (fast jag tog upp det i bouppteckningen).

I juni 2013 åkte jag till Slovenien. Jag fick kontakt med en granne som är pensionerad jurist (Maja) och vi gick igenom mitt ärende. Jag ville alltså få klara papper på att jag står som ägare till huset och även övertar allt ansvar och alla skyldigheter i samband med ägarbytet. När Maja och jag gick igenom läget visade det sig att jag glömt att även min mans bankkonto med tillgodohavande också skulle tillfalla mig. Bilen borde också tas upp. En bouppteckning i Slovenien krävdes. Den sker hos domstolen (Okrajno sodisce), i mitt fall i Koper.

Den 14:e åkte jag och Maja till domstolen i Koper. Träffade Majas gamla arbetskamrat, som tog emot originaltestamentet + dödsattesten. 1 vecka senare kom kallelse till bouppteckning. Den 15 juli 2013 infann sig jag och döttrarna hos domstolen i Koper. Vi togs emot av tre kvinnor (domare, sekreterare och tolk). Tolken var med i ca. 10 minuter för att på engelska förklara för mina döttrar att de nu avsade sig hus, bankkonto och bil och att det inte gick att överklaga. Ärendet tog 1 timme och domaren upprättade bouppteckningen, skrev under och skickade mig att betala Euro 666 i kassan. I början av augusti erhöll jag lagfartspapper på huset från domstolen i Brezice. Lika bra gick det med bankkontot. Jag åkte till Banka Koper direkt efter domstolsbesöket, visade underskriven bouppteckning för min bankkontakt och min mans konto avslutades, pengarna sattes på mitt konto. Inga problem. Ovanstående gick alltså smärtfritt. Värre var det med 1) räkningarna (el, sopor och vatten) som skulle betalas via autogiro från mitt konto i Banka Koper 2) avregistrering av bil

1) Jag åkte i början av juli till följande företag för att avsluta min mans autogiro och öppna nytt i mitt namn; El-bolaget, sophämtning och vatten. Jag fick skriva på papper och allt ”gick som på räls” (tyckte jag). Ända tills betalningspåminnelse från vattenbolaget dök upp den 22 aug. Den 18:e skulle betalning dragits per autogiro. Jag kontaktade min bankkontakt, som meddelade att inga räkningar hade betalats per autogiro. Varför? Jo, på banken hade man missat att jag var utlänning och handläggningen av autogiro till en utlänning sker tydligen på annat sätt än till slovensk. Mitt konto var spärrat!!!!. Bankkontakten öppnade kontot och meddelade att jag var tvungen att besöka el, sopor och vatten – företagen ännu en gång och skriva nya papper.

Nästa morgon åkte jag och min granne Olivia först till vatten-företaget för att betala den förfallna räkningen och sedan till banken, där bankkontakten bekräftade att jag måste göra ny

anmälan hos el, sopor och vatten-företagen, eftersom banken hållit mitt konto spärrat **av misstag** men nu öppnat detsamma. Någon ursäkt lämnade inte. Turen gick då tillbaks till vattenbolaget, sophämtningen och el-bolaget och Olivia förklarade för dem att jag måste göra om anmälan och de förfallna räkningarna från den 18 aug. betalade jag kontant nu till sophämtning och el-bolag.

Den 17 sept. fick jag e-mail från banken att två räkningar ankommit till banken men ”satt fast” och kunde inte betalas från mitt konto!!!!!! . Nästa dag besökte jag banken för förklaring och fick besked att ingen räkning betalats från mitt konto men att två räkningar ”satt fast”. Jag slussades från ”kassan” till bankansvarig (som inte visste någonting och kunde inget göra), därefter till en något hjälpsammare handläggare, som slutligen visade mig till ansvarig handläggare för ”autogiro”. Denna dam fick lov att kontakta bankens IT-folk som visade på att man inte fullt ut ”öppnat” mitt konto utan nu fick man öppna manuellt för varje betalningsmottagare. Därmed kunde de två räkningarna som redan fanns på banken betalas. Däremot kunde man inte förstå varför inte sophämtningsbolagets räkning inkommit. Följande dag åkte jag och Olivia till sophanteringsbolaget som genast tog på sig skulden men kunde inte förstå varför min räkning inte gått iväg. Någonting i deras data-hantering hade ”klickat”. Men nu skulle det fungera vid nästa betalningstillfälle den 18. Okt. Och det gjorde det – alla mina räkningar drogs via autogiro den 18 oktober.

2) I bouppteckningen togs även bilen upp för att allt skulle vara korrekt enligt domaren, som informerade mig om att det var bara att gå till Uprava enota i Koper och visa godkänd bouppteckning för att avregistrera min man från ”bilregistret”

-Hur vet vi att er man avlidit?

-Det står ju här i bouppteckningen.

-Duger inte. Vi måste ha en dödsattest.

-Varsågod, här är en dödsattest på engelska!

-Duger inte. Detta är en kopia och dessutom är den håslagen.

Jag gick då till domstolen och frågade om jag kunde få tillbaks original-dödsattesten så kunde domstolen få kopian. Det gick bra för dem och glad i hågen återvände jag till Uprava Enota.-Varsågod, här är originalet.

-Men det är ju håslaget!?

-Naturligtvis – har ju suttit i pärm tillsammans med övriga handlingar hos domstolen.

-Duger inte, ni måste skaffa nytt original + översättning till slovenska av dödsattesten. Dessutom måste dödsattesten vara försedd med Notarius Publicus sigill. Det kan myndigheten som utfärdat dödsattesten ordna!!!!

-Varför översättning, Slovenien är ju med i EU. Den engelska dödsattesten bör räcka!

- Nej, måste översättas till slovenska .

Vi ordnade det så att den ena dottern, som reste till Sverige 20 juli ordnade ny dödsattest, kontaktade advokatbyrån som försåg attesten med Notarius Publicusstämpel .Attesten skickades till en juristbyrå för översättning. I början av augusti lämnade jag in handlingarna hos Uprava Enota (annan, vänligare personal denna gång) som registrerade att min man avlidit och avregistrerade honom.

Medlem i Svensk-slovenska vänskapsföreningen

Gregorčevi

Iz Slovenije smo prejeli prisrčno čestitko in pozdrave od naših skupnih znancev, Jerice in Martina, bivših članov v Slovenskem društvu v Stockholmu.

Hvala za pozdrave. Tudi mi v uredništvu Slovenskega GLASILA na Švedskem vse štiri lepo pozdravljamo. Veseli smo vajine sreče v obliki krasnih dveh malčkov in vam vsem želimo vse lepo, predvsem da bi bili zdravi!

Jerica in Martin Gregorc

Pozdravljeni!

Najprej se moram zahvaliti za poslano Slovensko GLASILO, ki me je razveselilo. Povedati moram, da sem kar nekaj ur sedela zraven računalnika, da sem vse pregledala in prebrala. Glasilo je zelo zanimivo in pestro. Ob prebiranju raznih prispevkov in gledanje slik, kako aktivni ste na vseh področjih so mi misli se vračale na poletne dni, ki sem jih preživela pri vas na Švedskem.

Kako kaj Bela? s Timijem se večkrat pogovarjama kako prijazna je ta vaša psička. Na posnetkih v glasilu sem videla, da mamika dobro izgleda se vidi, da jo zelo lepo čuvate in skrbite zanjo.

Vsem lep pozdrav! Marija in Timi

Svinjska mast

Foto: iStockphoto) Poslano: Ana Zvonka Novak

Svinjska maščoba je bila po krivici zapostavljena vrsto let. Napačne trditve, da slabo vpliva na zdravje ljudi, so pripeljale do tega, da smo se ji izogibali v velikem loku. Toda najnovejše raziskave so zavrgle zmotno prepričanje. Še več, potrdile so, da je v nekaterih segmentih celo

zdrava za telo. Seveda nikakor z njo ni dobro pretiravati, resnica pa je, da ne bo prav nič narobe, če si jo boste občasno privoščili.

Zaradi količine nasičenih maščob in holesterola je svinjska mast dolgo časa veljala za nevarnost, ki preži na naše zdravje. Številne raziskave, ki so jih strokovnjaki opravili v zadnjih letih, pa so pokazale ravno nasprotno, in sicer da je včasih celo manj nevarna in škodljiva kot nekateri njeni nadomestki.

1. Svinjska mast je v kar 40 odstotkih sestavljena iz nasičenih maščob, kokosovo olje za primerjavo pa iz kar 85 odstotkov nasičenih maščob. Večino nenasičenih maščob v masti tvori oleinska kislina, zelo zdrava maščobna kislina, ki je dobra za srce in ki skrbi za nižjo stopnjo slabega holesterola v vašem telesu.

2. Svinjska mast ima zelo visoko točko vrelišča, zato svoje strukture ne spreminja prav zlahka. Živila, ocvrta v masti, zato absorbirajo manj škodljivih radikalov, kot bi jih sicer pri cvrtju. Seveda ocvrte hrane ni priporočljivo uživati v velikih količinah, ampak ko to počnete, je najboljša izbira mast, ki bo obenem zagotovila hrani poseben okus.

3. Maščobe, ki jih vsebuje mast, imajo še številne dokazane prednosti, ki jih telo potrebuje za opravljanje vsakodnevnih nalog. Seveda jih je pametno uporabljati v bistveno manjši količini, kot so jih naši predniki, pa vendar ni nič narobe, če se sem ter tja znajdejo na vašem jedilniku. Maščobe vsebujejo kalorije, smo poslušali vrsto let, a zdajšnje študije so potrdile, da gre v resnici za občutek sitosti, saj se maščobe iz masti pretvarjajo v energijo in pomagajo pri absorpciji vitaminov. Obenem pa je bilo dokazano še, da vsebuje holesterol, ki se v telesu pod vplivom UV žarkov pretvarja v vitamin D, ki pa je konec koncev še kako pomembno za absorpcijo kalcija.

Pozdravljena, Gusti!

Ponovno ti pošiljam zdaj nekoliko popravljeno in dopolnjeno pismo za Glasilo, ter fotografijo, ki sodi zraven. Veseli me, da pripravljaš novo knjigo v švedščini, ki bo okolju, v katerem živiš, prineslo vpogled na naše okolje in razmere, v katerih je zrasla naša generacija, zlasti pa me veseli, da si še vedno tako vsestransko ustvarjalna.

Tudi jaz, čeprav sem že dolgo upokojen, popolnoma ne mirujem. Pred časom je v Dolenjskem listu, kjer sem bil zaposlen, izhajal podlistek o gradnji belokranjske železnice, jaz pa sem tisto pisanje pripravil za izdajo v elektronski obliki in ti ga tukaj prilagam: **OH, TA LJUBEZEN**, v njem je tudi del moje rodbinske zgodovine.

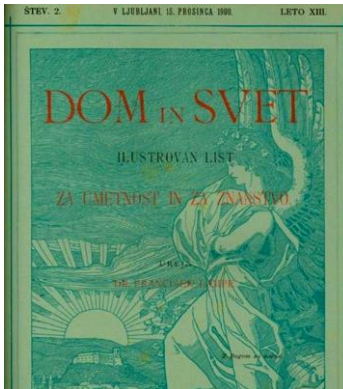
Pa še odgovor na vprašanje, če sem še član Slovenskega društva v Stockholmu. Z društvom že dolgo nimam več stikov, sem pa član Društva švedsko-slovenskega prijateljstva v Stockholmu, ki mi je izdalo moj prevod lastne knjige Poti iz sanj, v švedščini z naslovom En sloven i Sverige. Stike z njim mi pomaga vzdrževati Lojze Hribar.

Lp Tone Jakše

Pozdravljen, Tone!

Tvoje pismo iz Slovenije smo objavili v uvodniku, upam, da ne boš nasprotoval naši izbiri. Pismo je vsebinsko aktualno in se prilagaja našim razmeram in mnenju, vsaj mojemu mnenju. Hvala za poslane elektronske zapise, jih bom preposlala prijateljem in znancem, če smem. Lepo pozdravljen! A. Budja

1900: V tej reviji iz januarja, leta 1900, so bile opisane podobne razmere na Notranjskem kot februarja, 2014!

Poslano: Ana
Zvonka Novak

Huda nesreča na Notranjskem.

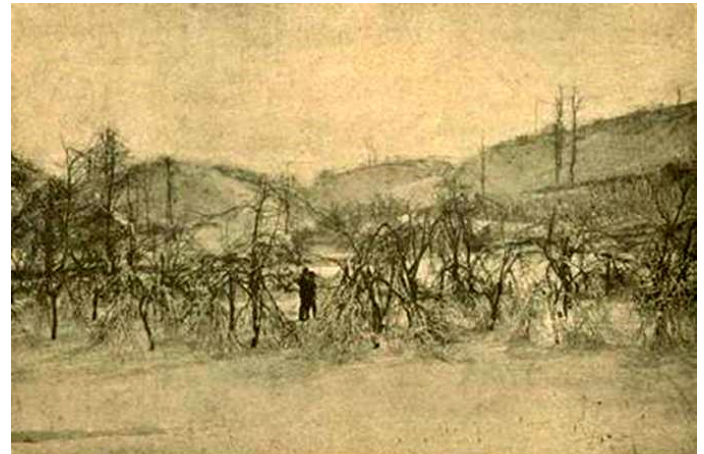
(Spisal A. D.)

Ne pomni sedanji človeški rod take nesreče na drevju, kakor je zadela v noči 14. na 15. grudna prošlega leta Pivko in Vremsko dolino na Notranjskem. To je katastrofa, ki se ne pripeti v toliki meri niti vsako stoletje. Ta katastrofa je t. zv. „žled“, kateri je pokončal v tej noči 95 % dreves v omenjeni pokrajini. Če se pomisli, da je prebivavcem v Vremski dolini sadje glavni

dohodek, od katerega je njih bore življenje jako odvisno, kdor je videl poprej te — skoro cele sadne hoste češpelj in jabolk in kdor pogleda sedaj to, tega mora biti groza. Veje leže vse prek po tleh in — kakor se iz slik vidi — sama osmuljena debela štrle kvišku. Gozdi, kakor tudi gozdne nasadbe od pogozdovanja Krasa so trpeli velikansko škodo. (Glej obe sliki na str. 56. in 57.)

Po hledu poškodovano drevje na Pivki. (Dne 15. grudna 1899.) Fot. R. Seber.

Žled na sadnem drevju na Pivki. (Dne 15. grudna 1899.) Fot. R. Seber.

Kakor je samo na sebi zanimivo za vsakega sadjarja in sploh gospodarja ogledati si to nesrečo, tako je pa tudi presunljivo za vsakogar, ki to vidi.

Ta redki prirodni dogodek se je zgodil na ta-le način: 14. grudna je snežilo celi dan; o mraku pa je začel veti jug, in sneg se je izpremenil v dež. A po noči je pribril v spodnjih plasteh sever, in deževna voda je začela kar sproti zmrzovati. To se je godilo celo noč in v jutro do šeste ure. Vse severne strani poslopij so bile prevlečene s krasnimi kristalastimi tapetami, sploh je bilo veselje pogledati tiste dni poslopja. A veselje se je izpremenilo hitro v žalost, ko smo videli drevje čisto uničeno. Tudi drevesa so bila obložena z ledom in sicer vsaka veja 2-3 prete na debelo.

Kako težo ledu so morala drevesa nositi, vidi se iz tega: Stehtal sem vejico — pre-

mere 6 mm — z ledom vred je tehtala 140 dkg; ko sem jo oprostil ledu, je imela — 4 dkg. Veja 1 kg težka, je imela celih 34 kg ledu na sebi.

Lahko je torej umeti, da se je vse lomilo: lomile so se veje od debel, lomila so se drevesa kar čez sredo debela; druga je zopet ovilo, semtertje je celo drevo vzdignilo iz tal.

Lahko umevno je tudi, da je škoda velikanska; po 400 do 500 gl. imajo posamezniki škode. Prizadete so vse vasi v imenovanih dolinah, razven tih, ki so zavarovane proti severu.

Z drvi smo pač preskrbljeni za letos, saj imamo po 20—30 voz vej; neki posestnik je baje nabral v svoji hosti 70 voz polomljenih vej.

Pridejane slike so vzete iz sadnega vrta gospoda A. Domicelja v Zagorju.

Slovensk politik idag

Slovenien blev en fullvärdig medlem i den Europeiska Unionen den 1:e maj 2004. Att definiera dagens politik är en svår uppgift. Och då menar vi förstås den aktuella politik som förs idag.

Slovenien är en parlamentarisk republik. Statschef är presidenten, som väljs i allmänna val vart femte år. Den verkställande makten innehas av premiärministern och ministerrådet (regeringen), vilka väljs av parlamentet. Slovenien har ett tvåkammarsparlament som består av Nationalförsamlingen (*Državni zbor*) och Nationalrådet (*Državni svet*). Nationalförsamlingen har 90 ledamöter som väljs i allmänna direkta val i en kombination av majoritetsval och proportionella val. Två platser är reserverade för den ungerska och den italienska minoriteten. Nationalrådet har 40 indirekt valda ledamöter som representerar samhällsgrupper, ekonomiska grupper, yrkesgrupper och lokala intressegrupper. De väljs vart femte år av en elektorsförsamling. Nationalrådet har begränsad makt och är mestadels ett rådgivande organ. Slovenien är medlem av EU, OECD och NATO.

En stor del av ekonomin är fortfarande i statliga händer och utländska direktinvesteringar i Slovenien är en av de lägsta i EU per capita. Skatter är relativt höga, arbetsmarknaden ses av affärsintressen som oflexibel, och industrin förlorar terräng till Kina, Indien och annorstädes. Arbetslösheten är relativt låg, men ökade till 5,5 % 2009. Under 2000-talet skedde privatiseringar i bank-, tele- och kommunikationssektorerna. Restriktioner för utländska investeringar håller på att nedmonteras, och utländska direktinvesteringar väntas öka. Slovenien kan anses som en av mest ekonomiskt framskridna av EU:s nya medlemsstater. Slovenien övergav 1 januari 2007 tolarn som valuta till förmån för euron.

Sloveniens äldre historia

(ur Wikipedia; av V. Jakše)

De äldsta spåren av människor i Slovenien är cirka 250 000 år. En benflöjt som hittades i en bosättning från neandertalmänniskor nära Cerklno kan vara världens äldsta funna instrument. I en Cro-Magnon-bosättning i Potok-grottan har världens äldsta nål hittats. Veneter, illyrer och kelter bebodde området under bronsåldern och förromersk järnålder. Rika fynd från urnfältskulturen och Hallstattkulturen från dessa tidsperioder hittas i Slovenien. Dessa folk latiniserades till stor del efter den romerska annekteringen av dagens Slovenien under 1:a århundradet f.Kr.

Under romarnas styre delades landet in i Romerska rikets tionde kärnregion Regio X Ventia et Histria (västra Slovenien, med östgräns ungefär vid den nuvarande slovenska huvudstaden Ljubljana), det autonoma kungadömet Noricum (senare nedgraderat till provins) i norra Slovenien, provinsen Pannonia i sydöstra och östra Slovenien, samt provinsen Dalmatia i sydligaste Slovenien. Slovenien var en del av Romerska riket fram till Västroms sönderfall. De slaviskspråkiga anfäderna till dagens slovenier antas ha bosatt sig i området på 500-talet. Den latiniserade befolkningen från Antiken, kvarvarande romare och rester av germanska stammar som passerat området under folkvandringstiden uppgick i den slovenska

etnogenesen. Furstendömet Karantanien, den första proto-slovenska och den första stabila slaviskspråkiga staten, grundades på 600-talet. År 745 förlorade Karantanien sin självständighet till förmån för Frankerriket och den kristna missionen i området intensifierades för att slutgiltigt omvända slovenerna och bayrarna. Under andra hälften av 900-talet skrevs de freisingiska skrifterna, som var de första slovenska och även de första slaviska skrifterna skrivna på det latinska alfabetet.

I början av medeltiden talades det alpslaviska språk som blev slovenskan i ett ungefärligt område från den nuvarande tjeckiska gränsen i norr, längs linjen Linz-Lienz genom nuvarande Österrike, till nuvarande italienska Sydtyrolen i sydväst, Adriatiska havet och Istrien i söder, och i sydost till Balatonsjön i nuvarande Ungern. Under medeltidens lopp skedde en omfattande bayersk invandring till Alperna och en stor del av slovenerna uppgick i det österrikiska nationsbygget genom språklig germanisering, medan slovenerna i västra Ungern assimilerades av ungrarna. Som majoritetsspråk överlevde slovenska enbart det landområde som idag utgör Republiken Slovenien.

Under medeltiden var dagens Slovenien delat främst mellan Venedig och Bayern. På 1300-talet kom det mesta av Slovenien att hamna under det habsburgska Österrike. Få adelsfamiljer av slovensk börd hade någon större politisk betydelse i det medeltida Europa. Grevarna av Celje, efter 1436 upphöjda till furstar, är ett undantag. Barbara av Celje blev tysk-romersk kejsarinna 1433. Celje-ätten uppfattades som ett hot mot Habsburgarnas makt. Genom ett avtal mellan familjerna bestämdes att den ätt som överlevde den andra skulle ärva den andras egendomar. Den siste Celje-fursten Ulrik den II som var barnlös lönmördades 1456 under ett tornerspel och Habsburgarna tog över Celje-ättens alla besittningar. 14- och 1500-talen karaktäriseras av bondeuppror.

Reformationen var viktig för den slovenska nationella identiteten. En betydande del av slovenerna konverterade till protestantism och grunden för vad som kunde ha blivit en slovensk protestantisk nationell kyrka lades ^[5]. De första böckerna på modern slovenska trycktes av protestanter, däribland bibeln 1584, och ambitionen var att skolgång på slovenska skulle införas i varje socken. Nyckelpersoner i den slovenska reformationen var Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič och Felicijan Trubar. Habsburgarna såg reformationen och de spirande nationskänslor som den närde som ett hot mot riket stabilitet och inledde därför en motreformation. Motreformationen (under 1600-talets tre första decennier) var inte blodig i de slovenskspråkiga områdena, men systematisk. Protestanterna tvingades återkonvertera till katolicism, eller landsförvisades. Många av de mest välutbildade och förmögna valde att gå i landsflykt. Protestantiska kyrkor och kyrkogårdar förstördes och alla tryckta böcker (utom bibeln) på slovenska brändes. Några få exemplar av Primož Trubars *Cerkvena Ordninga* ("kyrkoförordningen") från 1564, grunderna för en slovensk nationell protestantisk kyrka, överlevde.

Nationalkänslan hos slovenerna hölls sedan undertryckt till upplysningstiden. Under 1700-talet intresserade sig vetenskapsmän, dramatiker och konstnärer allt mer för det "slovenska" och det slovenska språket. 1779 förnyades vetenskapsakademien *Academia Operosorum* i Ljubljana. Medan den tidigare vetenskapsakademien var humanistisk till sin själ men latinsk till språket, blev den förnyade akademien språkligt och nationellt upplysningsmässigt

utpräglad slovensk. 1797 trycktes den första slovenskspråkiga tidningen Lublanske Novice (Ljubljanas nyheter). Slovenien förblev i det habsburgska väldet ända fram till första världskrigets slut och Österrike-Ungerns kollaps år 1918 då slovenerna ingick i serbers, kroaters och sloveners kungadöme, som efter 1926 kom att bli känt som Jugoslavien.

Efter andra världskriget återbildades Jugoslavien, efter en tid av italiensk och tysk ockupation, som en socialistisk förbundsrepublik den 29 november 1945. Under Josip Broz Titos ledarskap bestod Jugoslaviens inre sammanhållning, men efter Titos död 1980 ökade splittringen mellan delstaterna. Slovenien genomförde under 1980-talet steg mot ökad demokrati och yttrandefrihet och blev det första land som bröt sig ur och förklarade sig självständigt från Jugoslavien, den 25 juni 1991. Efter att ha klarat sig lindrigt undan de jugoslaviska krigen kunde Slovenien snabbt närma sig Europeiska unionen ekonomiskt och politiskt. Landet gick med i Nato den 29 mars 2004 och blev medlem i Europeiska unionen den 1 maj samma år.

PRLEKIJA

Ljutomersko-Ormoške gorice v Prlekiji & Jeruzalem
Prlekija je znana predvsem po gostoljubnosti domačinov, pristni prleški kulinariki ter vrhunskih vinih. Vinorodni podokoliš Ljutomer-Ormož v podravski deželi nudi idealne pogoje za pridelavo belih vin, ki slovijo po svoji odličnosti. Zdaj lahko razumete, zakaj so vina iz naše regije prejela že toliko mednarodnih priznanj. V tem severovzhodnem delu Slovenije so se z

vinarstvom ukvarjali že davno pred prihodom Rimljanov. Legenda pravi, da so se križarji na poti v Sveto deželo tu ustavili na najlepšem hribu, da bi si odpočili. Sprejeli so jih gostoljubni domačini, ki so jim ponudili božansko dobro vino, in križarji so se odločili, da ostanejo kar tam. Vas, ki so jo poimenovali Jeruzalem, še danes velja za nepozaben kraj s čudovitimi razgledi na okoliške vinograde.

Trgatev pri Mali Nedelji, trgači

Vinogradi Ko to območje prvič zagledate, vam počasi postane jasno, zakaj je podkoliš

Ljutomer-Ormož potencialno eden najboljših vinorodnih okolišev na svetu. Zlasti zgodaj zjutraj, ko se sonce komaj začne prebujati, boste odkrili skrbno urejene terase, ki se prelivajo z griča na grič. Tako lahko grozdje kar najbolj izkoristi sonce, dokler to znova ne izgine za griči, vročino pa izpodrine sveži nočni zrak. To so popolne razmere za belo vino: hladno podnebje v najboljši podobi. Edinstvenost vinogradov se jasno vidi celo iz vesolja. Na Google Earth izberite koordinate 46° 28' 19.11 N, 16° 11' 17.30 O; terase bodo videti kot zelena obroba, ki obdaja griče. Bodite zelo pozorni: koordinate imajo enako nadmorsko višino kot burgundski okoliš v Franciji in podobno kot lokacija na Novi Zelandiji.

Vir: Wikipedia; Foto: A. Budja

Erjavec: Škandal, da je Štefanec zamolčal članstvo v stranki

K odstopu Štefaneca poziva opozicijska Nova Slovenija.

10. marec 2014 Ljubljana - MMC RTV SLO/STA

Če Štefanec ne bo odstopil, je s KPK-jem konec, je oster prvak DeSUS Karl Erjavec. Po mnenju predsednika SD-ja Igorja Lukšiča se mora Štefanec o odstopu sam odločiti, v DL-ju pa poudarjajo, da gre za nesrečno popotnico vodstvu KPK-ja. Da je zamolčal članstvo v stranki, je po Erjavčevem mnenju škandal, saj ga v nasprotnem primeru po njegovem prepričanju predsednik republike Borut Pahor ne bi imenoval za predsednika KPK-ja. Zato je to nekorektno tudi do predsednika republike, je dodal prvak DeSUS-a. *"Povsem neprimerno je, da v času, ko je glede transparentnosti v Sloveniji velik dvom in ko se bojujemo proti korupciji, protikorupcijsko komisijo vodi nekdo, ki je član stranke. Ko zazna, da bi to lahko bila težava, pa izstopi,"* je pred kolegijem pri predsednici vlade **Alenki Bratušek** dejal Erjavec. Če Štefanec ne bo odstopil, je namreč po njegovem mnenju s protikorupcijsko komisijo konec, saj nihče več ne bo verjel, da je verodostojna, da dela strokovno in politično nepristransko.

Odstop bi razbremenil KPK *"Vemo pa, da ima komisija še obilico dela, tudi z nekaterimi prvaki strank. Če je bil član tiste stranke, si ne predstavljam, kako bodo javnost in mediji zaupali takšni komisiji,"* je oster Erjavec. Zato bi bilo po njegovem mnenju najlažje, da bi predsednik KPK-ja odstopil, *"s tem razbremenil institucijo ter ji omogočil, da lahko korektno nadaljuje svoje delo"*. Ne nazadnje ga moti tudi to, da je Štefanec povsem neznana oseba v odvetniških krogih, v katerih je deloval. *"Ne vem, kako je sploh lahko prišlo do takšnega izbora,"* se sprašuje prvak DeSUS-a, ki še meni, da bo izbirna komisija za člane senata KPK-ja zelo težko razložila izbiro, ker *"je zadeva precej jasna"*. Nekoliko manj ostri so v SD-ju in DL-ju. Predsednik SD-ja Igor Lukšič meni, da članstvo stranke ne more biti vnaprej težava. A je po njegovih besedah pomembno, kaj bo Komisija za preprečevanje korupcije počela. *"Ni dobro, da je bilo takoj ob imenovanju izraženo nezadovoljstvo predsednika, da ni najbolj zadovoljen z izbiro in postopkom izbire, saj to daje komisiji slabo popotnico,"* opozarja Lukšič.

Ali potrebujemo KPK? Namesto tega, da bi nadaljevali z očiščenjem politike, se nam je proces po njegovem mnenju ustavil, vsi pa so začeli biti *"skeptični do tega, ali ta ali katera druga komisija sploh lahko še kar koli naredi"*. Lukšič meni, da bi komisiji morali dati močno podporo, da lahko začne delati. Če se bo skepticizem nadaljeval, pa je treba po njegovem mnenju premisliti, ali KPK potrebujemo ali ne, *"ali bomo raje pustili, da vsi, ki so pod sumom korupcije, delajo naprej"*. O tem, ali lahko pod takimi dvomi Štefanec sploh lahko vodi KPK ali pa bi moral odstopiti, se bo moral po Lukšičevem mnenju sam odločiti. Če se bo to izkazalo kot velika ovira za njegovo kredibilnost, bo moral verjetno premisliti tudi o odstopu, ugotavlja.

Spremeniti postopke Bo pa po njegovih besedah morda res treba razmisliti o spremembi postopkov imenovanja vodstva KPK-ja, morebiti s kvalificirano večino v DZ-ju. Predvsem pa ugotavlja, da je glede nadaljevanja dela z izbranim senatom zdaj v zagati predsednik republike.

NSi poziva k odstopu Tudi opozicijska Nova Slovenija poziva Štefaneca k odstopu: krščanski demokrati menijo, da Boris Štefanec ni oseba, ki bi smela voditi KPK, in ga pozivajo k odstopu s tega mesta. *"Krščanski demokrati menimo, da je imenovanje človeka, ki je član določene politične stranke, na mesto predsednika KPK-ja vsaj neokusno, če že ne neodgovorno. Sprašujemo se namreč, kako bo lahko Boris Štefanec opravljal svoje delo brez očitkov o politični pristranosti njegovih odločitev in dejanj? Kako bo v širši in strokovni javnosti pridobil zaupanje, da delo KPK vodi in usmerja korektno ter v skladu z najvišjimi etičnimi in moralnimi standardi?"* so zapisali v sporočilu za javnost.

Tudi SDS kritizira Štefaneca Tudi SDS je kritičen do Štefaneca. *"Za predsednika KPK-ja je bil očitno imenovan kandidat, ki je ustrežal političnim kriterijem. Izbor senata KPK je potekal skrivnostno stran od oči javnosti, brez objav o podatkih oseb, ki so izpolnjevali pogoje,"* je na Twitterju zapisal SDS. *"KPK je pod vodstvom Klemenčiča posvetil ogromno dela pripadnikom SDS-a, ni pa raziskal problemov korupcije v bančnem sistemu. Nova sestava KPK pomeni, da bo to ostal organ za sankcioniranje političnih nasprotnikov, ki bo navodila za delo dobival iz ozadja. Očitno gre v primeru izbora senata KPK-ja za to, da se bodo nadaljevali postopki in metode predhodnih senatov KPK-ja,"* so kritični v SDS-u.

Izbor A. Budja

30 domačih zdravil iz kuhinje

1 Krči v nogah Če nam krči v mečih pogosto prekinjajo spanec, spijmo pred spanjem kozarec tonika. Kinin, ki ga tonik vsebuje, namreč preprečuje mišične krče in naš spanec bo miren.

2 Krčne žile Deset plodov divjega kostanja zmeljemo in damo v steklenico s širokim vratom ali v steklen kozarec. Prelijemo z 2 dcl alkohola ali domačega žganja. Steklenico pustimo na soncu sedem tednov, potem vsebino precedimo in si izvleček vsak dan vtremo v noge.

3 Izkašljevanje Dve glavici čebule skuhamo v litru vode. Ko se ohladi do mlačnega, dodamo nekaj žlic medu in pijemo po požirkih. Lahko pa z medom tudi premažemo polovico čebule, jo rahlo popražimo in pojemo.

4 Revma, artritis Zjutraj in zvečer popijemo skodelico tople vode, v katero smo vmešali žličko cimeta in dve žlici medu.

5 Bronhitis Prepražimo dve žlički sladkorja, da se raztopi in karamelizira, potem ga prelijemo s pol litra mleka. Ko zavre, dodamo ščepec žajblja. Čez deset minut precedimo in pijemo trikrat na dan.

6 Suhi kašelj V žličko medu vmešamo ščepec belega ali črnega popra in uživamo štiri dni 2- do 3-krat na dan. Zelo dobro pomaga tudi, če črno redkev izdobljemo do polovice in jo napolnimo z medom. Po žličko tega medu jemo trikrat na dan.

7 Hemoroidi Včasih so to nadlogo zdravili samo z domačim zdravilom - s krompirjem in z olivnim oljem. Krompir naribamo in prelijemo z olivnim oljem. Ščepec te zmesi zavijemo v tanko plast gaze in položimo na anus preko noči.

8 Krepitev imunskega sistema Granatno jabolko pomaga pri boleznih srca in ožilja, preprečuje visok krvni pritisk, ohranja gibljivost sklepov ... Najboljši je sveže iztisnjen sok. Čaj iz lubja granatnega jabolka je odlično domače zdravilo proti driski. Lubje posušimo pri sobni temperaturi in proti driski prekuhamo nekaj koščkov v 2 dcl vode. Zavretek naj stoji pol ure, potem ga po požirkih popijemo.

9 Visoka vročina V vročo vodo damo žličko kajenskega popra, žličko sladkorja in sok kisle pomaranče. Pomaga tudi čaj iz rmana - 1 čajna žlička na 2 dcl vode.

10 Zamašen nos Skuhamo pet velikih glav čebule v dveh litrih vode, pustimo, da vre eno uro, precedimo in malo ohladimo. Vmešamo pol skodelice meda in pijemo večkrat na dan.

11 Bolečé uho Sesekljamó čebulo in jo zavijemo v gazo. Dva takšna obkladka damo na obe ušesi in povijemo s trakom čez čelo, da ju pritrdimo.

12 Bolečé grlo Čez žličko sveže naribanega ingverja prelijemo 2,5 dcl vroče vode in popijemo. Pomaga tudi, če grgramo solno raztopino trikrat na dan. Četrť žličke soli raztopimo v 2 dcl mlačne vode.

13 Sirup proti holesterolu Naribamo 20 dag čebule, 20 dag hrena, 3 cele bio limone in damo v 1,5 l prekuhane vode, v kateri smo raztopili pol kilograma sladkorja. Pustimo v zaprti steklenici s širokim vratom 14 dni, občasno pretresemo, nato pa precedimo in shranimo v steklenico. Pred jedjo spijemo 3 ml tega napitka in tako delamo vsaj tri tedne. Steklenico hranimo v hladilniku.

14 Zatekle veke Pomagajo obloge iz ognjiča. Zavremo 1 dcl vode in z njo prelijemo 1 jedilno žlico cvetov. Počakamo 10 minut, precedimo in z mlačnim čajem napojimo bombažne blazinice in jih za nekaj minut položimo na zaprte oči.

15 Težave s sinusi Vdihujemo nariban hren ali pa vsako jutro pojemo žličko hrena, pomešanega s sokom polovice limone. V hrano dodajamo čili in kajenski poper. Večkrat inhaliramo kapljice iglavcev ali evkaliptusa v vroči vodi.

16 Prehlad in gripa Pol skodelice česna grobo nasekljamo in nalijemo toliko olivnega olja, da je česen pokrit. Žličko mešanice uživamo trikrat na dan in lažje bomo izkašljevali, tudi vneto grlo bo ozdravelo. Česen je odličen naravni antibiotik.

17 Pomaranča za prebavo Pomaranča je sijajno zdravilo za zdravljenje prebavnih tegob, ker je bogata s hranili, ki lajšajo prebavne motnje. Za izboljšanje prebave je odlično tudi grozdje.

18 Ingver pred obroki Če žvečimo košček ingverja 5 do 10 minut pred obrokom, ne bomo imeli težav s prebavo.

19 Meta za želodec Metin čaj blaži bolečine v črevesju in blaži krče. Ima anestetski učinek na sluznico želodca in zmanjšuje slabost.

20 Kumina proti napenjanju Če imamo težave z vetrovi, z napenjanjem in napihnjenim trebuhom, prežvečimo nekaj semen kumine in težave se bodo zmanjšale.

- 21 Zgaga** Vsi vemo, da pomaga soda bikarbona. Žličko sode raztopimo v pol skodelice mlačne vode, v katero smo kanili nekaj kapljic limoninega soka. Sok odpravlja pline, ki se ustvarijo pri stiku sode in želodčne kisline. Proti zgagi pomaga tudi, če s kruhom pojemo pol glavice čebule.
- 22 Nožna kopel lajša migreno** Čeprav se zdi nepovezano, je dejstvo, da namakanje nog v topli vodi lajša glavobol. Ko imamo noge v topli vodi, se zmanjša pritisk na žile v glavi.
- 23 Krči v trebuhu** Napitek iz drobno sesekljanje čebule, ki smo jo prekuhali v mleku, je odlično zdravilo proti krčem v trebuhu.
- 24 S tekočino proti glavobolu** Dehidracija je eden najpogostejših vzrokov za glavobol. Dva velika kozarca vode lahko hitro pomagata. Pri glavobolu pomaga tudi izmenjavanje hladnih in toplih obkladkov.
- 25 S krompirjem proti glavobolu** Ob močnem glavobolu uporabimo preizkušen postopek: velik krompir prerežemo na polovico in z njim natremo čelo in sence. Ko se krompir osuši, bi glavobol moral že izginiti.
- 26 Jabolčni kis pomaga proti zaprtju** Dve žlički domačega jabolčnega kisa vmešajte v pol skodelice tople vode. Največji učinek bomo dosegli, če bomo mešanico popili zjutraj na tešče.
- 27 Zobobol** Zmešamo malo ingverja v prahu in popra, dodamo nekaj kapljic vode in dobro premešamo. Zmes damo na košček bombaža in na boleči zob.
- 28 Sol proti bolečinam** Sol zmanjša kakršnekoli bolečine v ustni votlini. V skodelici tople vode raztopimo žličko soli, žvrkljamo jo v ustih 30 sekund in izpljunemo. Postopek ponovimo trikrat.
- 29 Slana kopel za stopala** Čim večkrat na teden si napravimo slano kopel za stopala. Uporabimo naravno morsko sol. Slano okolje uničuje glivice, takšna kopel pa obenem zmanjšuje znojenje nog in mehča kožo.
- 30 Napetost in stres** Po napornem dnevu ali stresnih situacijah si kanemo na prste malo olja dišeče sivke in si s krožnimi gibi masiramo čelo in sence. Dišeče olje najprej spodbudi živce, potem pa jih pomiri.

Poslano: *Karl Weingerl*

Tinkara spet na odru Eme

Na Eurosongu 2014 nas bo zastopala Tinkara Kovač! Predstavnika za letošnjo Pesem Evrovizije smo dobili po dveh krogih telefonskega glasovanja. Gledalke in gledalci TV Slovenija so odločili, da v København na Danskem potuje

Tinkara s skladbo Spet/Round and Round.

Pot do finalnega večera je še dolga, saj se bo morala zmagovalna skladba najprej prebiti skozi konkurenco v predizboru, 8. maja.

Tinkara bo skušala na Danskem postati prva slovenska predstavnica po Maji Keuc leta 2011, ki se bo prebila v finale Pesmi Evrovizije.

Foto: MMC RTV SLO/Sandi Fišer

Na Eminem odru znova Maja Keuc

Prireditve je vodila igralka in televizijska voditeljica **Ula Furlan**, med glasovanjem pa je za pevski vložek poskrbela **Maja Keuc**, slovenska evrovizijska predstavnica iz Düsseldorfa leta 2011, kjer je osvojila 13. mesto. Maja, ki trenutno študira v Rotterdamu, živi pa v Stockholmu, je premierno predstavila novo skladbo *Close To You*, na katero veliko stavi.

Tina Maze res ni ponovila lanske izjemne sezone v svetovnem pokalu, zato pa je zablestela na najbolj pomembnem prizorišču sezone - v Sočiju je osvojila dvojni naslov olimpijske prvakinje.

Foto: EPA

Peter Prevc še naprej niza izjemne uvrstitve. S četrtem mestom je zadržal skupno vodstvo

v svetovnem pokalu. Foto: EPA

Slovenija je z izjemnimi dosežki vtisnila svojevrsten pečat končanim olimpijskim igram v Sočiju. Športna srenja slovenske uspehe ocenjuje s presežki in dodaja, da je bera osmih kolajn in drugih vrhunskih uvrstitev nad vsemi pričakovanji. Profesor **Bojan Jošt**, ki je na ljubljanski fakulteti za šport predstojnik katedre za filozofijo športa, je prepričan, da so uspehi v Sočiju posledica relativno dobrega dela iz preteklosti. Slovenija je po številu kolajn na milijon prebivalcev pristala celo na drugem mestu, kar je po mnenju Jošta fenomen, a glede na športno dediščino tako ugoden izkoristek vendarle ne sme biti preveč presenetljiv.

»Smučarski skoki so trenutno v najboljšem stanju, ker imajo široko in kvalitetno bazo tekmovalcev, zato lahko v tej panogi pričakujemo uspehe tudi v naslednjih letih. Drugod je slabše. Peter Prevc je star šele 21 let, kar pomeni, da bo imel čez štiri leta spet vrhunsko priložnost. Zdaj je treba usmeriti pozornost v to, da država ponudi še več možnosti pri sofinanciranju programov, zlasti glede infrastrukture,« je povedal Jošt.

(Foto: AP: Stanko Gruden/STA)

ZA DOBRO VOLJO

HUMOR

Prošnja: *Prosil sem boga za novo kolo. Ker pa vem, da bog ne deluje na tak način, sem ga ukradel in ga raje prosil odpuščanja.*

MUHA: *Dedek pride k vnuku na obisk in ga vpraša, če ima kakšen časopis. Vnuk pravi, da smo leta 2014 in da si naj vzame ipad. Dedek vzame ipad in počí muho.*

Značka: *Kriminalist pride h kmetu, da bi preiskal njegovo posest. Kmet mu pravi, da lahko vse pregleda, razen tistega nasada tam. Kriminalist mu pokaže značko in pravi: Vidiš to značko? S to značko lahko*

počnem karkoli in ti ne moreš nič naredit za to! Čez nekaj minut se kriminalist začne dret, ko beži pred razjarjenim bikom. Kmet odvrže orodje, steče k ograji in se zadere: Potegni značko ven! Pokaži mu značko!

Poslano: Anica Maras

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige
Box 145, 731 23 KÖPING (nov. 2013)

Predsednik: Alojz Macuh; slovenska.riksforbundet@gmail.com

NASLOVI - ADRESSER**KK SLOVENIJA**

c/o Rudolf Uršič
Norregata 9, 633 46 Eskilstuna
Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49
rudolf.ursic@globalnet.net

IVAN CANKAR

Preds. Ivan Zbasnik 035 2112 94
Meteorv 17, 302 35 Halmstad
il.zbasnik@netatonce.net
mobil 0706 620 232

SD SIMON GREGORČIČ

Scheelegatan 7
731 32 Köping
Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44
aa.macuh@gmail.com

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10
293 34 Olofström
Preds.: Janez Rampre
janez.rampre@oktv.se

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14
411 38 Göteborg
Jože Zupančič, 031-98 19 37
marianne.ratajc@byggnads.se

SLOVENSKA AMBASADA (sept.2012)

Amaliegade 6, 2. floor
1256 Copenhagen K, Denmark
Telefon: 0045 33 73 01 20, 0045 33 73 01 22
Faks: 0045 33 15 06 07
e-pošta: vkh@gov.si urad.slovinci@gov.si

SKD FRANCE PREŠEREN

Box 5271
402 25 Göteborg
Lado Lomšek, 031-46 26 87 SKD
ladolomsek2@gmail.com

Slovensko društvo PLANIKA

V:a Hindbyvägen 1
214 58 Malmö
Ivanka Franceus, 040-49 43 85
ivankafranseus@hotmail.com

SLOV. DRUŠTVO STHLM

c/o Anton Kisovec, Rosendalsslinga 3,
18633 Vallentuna
Vika Lindblad 08 897496 - 0707800920
vikilindblad@gmail.com

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

c/o Bencek-Budja, Hantverkarg 50
261 52 Landskrona
A. Budja, 0418-269 26
budja@bredband.net

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

Darko Berginc; Kadettg 30 D
254 55 Helsingborg
Blagajnik: 042-156 188

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Parkgatan 14
411 38 Göteborg
Zvone Podvinski, 031711 54 21
Zvone.podvinski@rkc.si

Tisk / Tryck: JASK AB, Landskrona, 0418-44 83 00

Vesele velikonočne praznike želi svojim bralcem uredništvo Slovenskega GLASILA!
OSTI JAREJ!

26/12/2013